AYDEDE

No. 93 — 115
CUMARTESİ 23 TEMMUZ 1949
FİYATI 25 Kuruş

Cumartesi Günleri Çıkar Bitaraf Siyasî Hoşsohbet Gazete
İdarehane: Cağaloğlu Türbedar So. No: 18 AKÇA Matbaası
Başmuharriri: REFİK HALİD KARAY

Tesis tarihi: 1922
Telgraf: Aydede — İstanbul
Telefon: 25100 — Posta Kutusu:

MODERN RESİM

— Çok güzel!... Yalnız, bu çıplak resimle sergiye iştirak edip de beni âleme teşhir etmeyin!...

ŞU, ACAİP DÜNYA

Amerika için demişler ki...

İsviçreli iki seyyah Amerika'da bir tetkik seyahatı yapmışlar ve dönüşte bu memleketi şöyle anlatmışlar:

— Orada her şey otomatiktir. Hususi bir takım makinalar ekmeğinizi kızartır; plâkları değiştirir. Yiyeceğiniz et, sebze ve içeceğiniz süt dondurulmuştur. Ne varsa donmuş haldedir... Kadınlar bile!

***

Küçük bir Sovyet memuru Amerika'da resmi bir vazife gördükten sonra yurduna döner; soranlara intiba'larını şöyle külâsa eder:

— Bir çok şey var ki, hakikaten hayrete değer. Cidden ileri bir memleket. Lâkin sıhhi tesisat epiyce noksan. Bizim Rusya'da her büyük garda bir «bitleri temizleme» yeri varken orada hiç bir garda öyle tesisata raslamadım!

KIRKAYAK!

Husisi bir otomobil ayağının birini, çiğnemişti; araba sahibinden tazminat istiyordu.

— Nasıl? Azıcık berelenen bir ayak için 10 bin lira mı? sız galiba beni milyoner, vurguncu sanıyorsunuz.

— Peki, siz ne vereceksiniz?

— Yüz lira.

— Yüz lira mı? Galiba siz de beni kırkayak sanıyorsunuz?

MANA FARKI

Look out (Luk aut) İngilizcede «Dışarı bak» manasına geldiği halde Amerikalılar bunu «Dikkat» yerine de, her hangi bir tehlike anında kullanırlar.

İkisi de aynı oldukları halde bu iki lisan arasında böyle farklar çoktur.

Bir Amerikalıyla bir İngiliz, ablukadan sonra Berline giden tirenlerden birine bindiler. Amerikalı vagonun içini tetkik ederken İngiliz başını pencereden çıkarmış tirenin geçtiği yerleri seyrediyordu:

Birden bire rayın kenarındaki direklerden birinin pek yakından, adeta vagonlara sürtünürcesine geldiğini gören Amerikalı, bu işin farkında olmıyarak hala dışarıyı seyretmeğe devameden İngiliz arkadaşını dürterek gayet heyecanlı bir sesle:

— Look aut, der.

Bunu tamamen ters manada yani kendi lisanınca anlıyan İngiliz, arkadaşı ona dışardaki bir şeyi göstermek istiyor zanniyle başını biraz daha uzatır fakat tam o sırada direğin ensesine çarpmasiyle de ölmesi bir olur.

PROTOKOL İCABI!..

Son zamanlarda küp gibi içtiği için tozutmuştu. Arkadaşları evine ziyarete gittikleri zaman, onu anadan doğma çırıl pıplak bir halde bulunurlar. Fakat başında da silindir şapka vardır.

— Yahu bu ne hal? diye sorarlar.

— Evde yalnızım, istirahat edeyim diye soyundum!!.. der.

— Peki ya başındaki silindir şapka?

— Hatırlı misafirleri kabul etmek için!..

120 dolara B. Hayvoruluk!.

Her yıl insana gına getiren, meşhur patlıcan hikâyesinde olduğu gibi, aman bunsuz olsun! dedirten bir sürü hâdise olur. Bütün gazeteler, ajanslar bundan bahseder; kahvelerde, evlerde ve hatta iş yerlerinde konuşma konusu yalnız budur...

İşte, bu senede dünyanın her tarafının Rita Hayvort ve Ali Han dalgasıdır sardı. Aylarca evlendilerdi, evlenecekler di. diye dinledik durduk: ondan sonra, şunu giydilerdi, bunu çıkardılardı diye saydık döküldük; ve daha sonra da, boynundaki şöyledi, kulağındaki böyleydi diye avunduk.

Meğer daha çilemiz sona ermemişmiş!.. Şu güne getirdiğimiz Rita Hayvort adını daha aylarca duyacak, hatta hayalini her an gözlerimizin önünde göreceğiz. Neden mi diyeceksiniz? İzah edelim: Amerikalı terziler bu kadının giydiği nikâh elbisesini moda olarak ilân etmişler. 120 dolara mal olan bu elbise herkesin sırtında imiş!..

TAHLİSİYE

Müşteri — Garson, çorbandaki sineği hiç olmazsa önüme koymadan yolda çıkartsaydın!..

Garson — Kendiniz çıkarın, ben tahlisiye değilim.

ÖZRÜ KABAHATİNDEN BÜYÜK

Yardım sevenler Derneğinin balosu vardı. Bu münasibetle tanınmış ressamlar tarafından hediye edilmiş olan tablolar da satılıyordu.

Meşahiri tanır görünmekle öğünen tafrafuruş bayan (M..) bir aralık üstat (F...)i yakaladı. Durmadan lâkırdı bombardımanına tutarak önünde durdukları bir tabloyu gösterdi:

— Ne berbat şey değilmi üstat?

Üstat (F...),

— Vallahi sayın bayan, dedi, sizin fikrinizde olmama imkân yok; Çünki, bu tabloyu yapan benim...

Bayan (M...) kıp kırmızı kesildi:

— Efendim, diye kekeledi, ben resimden filân anlamam; yalnız başkalarının düşüncelerini tekrar ederim.

CESARET DOSTUM

Epice zamandanberi bayan hasta, doktor sabah akşam gelip gidiyor. Bir akşam kendisini geçirmek için hastanın odasından çıkan bay'ın omuzuna elini koyarak şöyle der:

— Cesaret dostuma, karınızın ancak bir kaç günlük ömrü kalmıştır.

Bay derin derin içini çekerek şu cevabı verir:

— Cesaret tavsiyenize teşekkür ederim doktor. Fakat senelerce tahammul ettikden sonra, bir kaç gün daha nasıl olsa dayanırım.

O KADAR YAŞLI GÖRÜNMÜYOR!..

Veziri âzâm (A...) paşa ahfadından bay (K...) memleketimizin tanınmış iş adamlarından biridir.

Geçenlerde, Anadoludaki en iyi müşterilerinden biri İstanbula gelmişti. Bay (K...) Nişantaşındaki konağında mükellif bir ziyafet çekti. Yemekler, yenilip, kafalar çekildikten sonra, kahve içmek için kütüphaneye geçilmişti. Bay (K...) misafirine duvardaki büyük bir resmi göstererek.

— Büyük babam (A...) paşa! dedi.

Kalantor tüccar önce resme, sonra bay (K...) nın yüzüne hayretle bakarak,

— Peki ama, diye cevap verdi, sizden yaşlı görünmüyor!.

MARŞAL YARDIMI

Avrupaya yardım idarecisi mister Hoffman Amerikan Kongresinin mali işler komisyonunda, yeni tahsisatın müdefası zımmında verdiği söylevde demiş ki: «bizler Avrupaya yardımla mükellefiz. Meselâ, İngiltere halkının sırtındakinden başka, değiştirecek ikinci bir kat çamaşırları yoktur. İnsaniyet İngiliz bayanların donsuz bırakmamağı icap ettirir.»

Bu demeci gazetelerde okuyan misis Roklayk isimli bir bayan,

— Tamamile doğru! demiş. Rüzgâr eteklerimi açacak veya ayağım kayıpta sırt üstü düşeceğim diye aklım çıkıyor. Giyim vesikalarile ancak üst baş düzülüyor; görünmeyen yerlere itina edebilen kim!..

Şimdi, aklımıza şöyle bir şey geliyor; Fransız Büyük ihtilâli sırasında avama verilen isim sankülotlardı; acaba İkinci Dünya harbi İngiliz milletini o hâlde mi soktu dersiniz?..

DAHA İYİ GÖRÜYORMUŞ!.

Allah bir gözünü almış, bunun yerine zekâsını keskinleştirmişti.

Geçenlerde bir gün komşusu bay Receple mükellef bir rakı ziyafetine bahse tutuştu. O da bay Recepte birbirlerinden daha iyi gördüklerini iddia ediyorlardı.

Hâkemler tâin edildikten sonra.

— Bana bak Recep! dedi, ben senden çok daha iyi görürüm. Sen benim yüzüme baktığın zaman bir tek göz gördüğün halde, ben sende iki tane görüyorum!..

KALP PARA

At yarışlarında kazanmıştı. Parasını alırken her kâğıdı dikkatle tetkik ediyordu. Gişedeki adam kızdı:

— Size kalp para sürerim mi sanıyorsunuz?

— Hayır. Demin bilet alırken verdiğim paralardan içine karışmış mı diye bakıyorum!

İDEAL MECLİS BAŞKANI

Amerika Birleşik Devletleri tarihi garip hâdiseler bakımından pek zengindir. Avrupadan hicret eden, rahat ve müreffek bir hayat yaşama kaygusu ile çırpınan bu insanların nasıl mücadeleli ve çetin günler geçirdiklerini aşağı yukarı hepimiz biliriz. Kovboy filmleri bu alanda en büyük bilgi kaynaklarından.

Amerikanın bu yükseliş devrinde aşağı yukarı kanun diye bir şey yoktur. Hâkim olan tek kudret kol kuvveti ve silâhtır. Bu iki unsura sahip olan dâima ağır basar.

Ondokuzuncu asrın ortalarına doğru O hoyyo devletinin temsilciler meclisi gayetle şiddetli münakaşalara sahne olmaktadır. Millet vekilleri durmak birbirleriyle münakaşa ederler, sayışırlar, söğüşürler, ve hâttâ, döğüşürler de...

Bir gün çok mühim bir mesele hakkında acele karar vermek icap eder. Fakat anlaşmaya varabilirse var! Bir kişi lehte konuşursa, üç kişi aleyte bulunuyor. Hele millet vekillerinden ikisi nuh deyip peygamber demiyor ve arkalarından da bir sürü odam sürüklüyor.

Başkan, işin ehemmiyetini ileri sürerek rica eder. Dinleyen kim! Tehdit eder. Dinleyen yok!..

Nihayet, dayanamaz bıçağına asıldığı gibi, keçi gibi alt alta bir mücadeleden sonra, yerine oturupta kanunu reye koyduğu zaman bütün eller hep lehte kalkar. Çünki, salonu ortasında sırt üstü yatan iki ceset, işin şakka götürmediğine en kati birer delildir..

İHTİYATLI ADAM

Şişman kadın arkadaşına:

— Kocam kendisi evde yokken sokağa çıkmamı istemese korsamı alıp götürüyor.

AZ TANIDIĞIMIZ BİR MEŞHUR

ONU umumî kâtibi Trygve - Lie hakkında yeter malûmatımız yoktur. Bu zat bir dülgerin oğluydu: babasını genç yaşta kaybetti ve tahsilini ikmal için bisikletci dükkânlarında çıraklık yaptı.

Karısını okul sıralarında tanımış, sevmişti. Evlendiler: şimdi üç kızları vardır.

Trygve - Lie sade hayattan hazeder, hele aile hayatına pek bağlıdır. Bütün projelerini evde karısı ve kızlariyle münakaşa etmek âdetidir. 1896 senesinde Oslo'da doğmuştur: 53 yaşındadır. Siyasi ve diplomatik sahada şimdiye kadar pek büyük başarı, enerji, dürüstlük gösterdiğinden dolayı bu çok mühim vazifeye seçildi.

SUDA NAKIŞLAR

BİZ TERENNÜM EDİYORUZ; ONLAR ZIRLAYORLAR!

(Dil Kurultayı) Kasım ayında toplanacakmış. Beni gene çağırmazlar. On şu kadar yıldır çağırmadıkları gibi...

Buna pek mi müteessirim? Ha çağırmışlar, ha çağırmamışlar... Kendi hesabıma zerre kadar ehemmiyeti yok. Çağırsalar da gideceğim şüphelidir. Hattâ şüpheli değil muhakkaktır.

Zira ne bana ne maksada faydası dokunmayacak göstermelik işlere ayıracak mirasyedice vaktim olmadığı gibi böyle şeylere heves de duymam. Cemiyet, Parti, Kongre, Konferans, Miting, Nümayiş, alaalahey, düğün dernek sevmem.

Fakat siz bir memleket tasavvur ediniz ki, orada bir Dil Kurultayı toplanıyor; lâkin tam kırk iki seneden beri güzel, temiz, ahenkli ve kıvrak Türkçe için epeyce emek sarfetmiş bir muharrir toplantıya çağrılmayor... Böyle şey olur mu?

Olmaz. Velevki işe pek yaramasın yahut uysallık göstermesin, gene — zahiri kurtarmak için — dâvet olunur.

Meselâ Fransada Dil Kurultayı toplanacak olsaydı ve ben de o memlekette, memleketimdeki kadar tanılsaydım çağrılmaz mıydım?

Çağrılmamaklığım imkânsızdı.

Bizde çağırmazlar.

Amma edebiyat kitaplarını, ansiklopedilerini, tarihlerini açınız. Bunlar o muharririn Türkçesini övmektedirler; hattâ bazısı heyecana gelerek göklere çıkarmaktadır. Bir devirde Atatürk, daha önceleri Ziya Gökalp da beğenmişlerdi.

— Gel bakalım, hiç değilse Kurultayda bulun. Asıl yerin Kurumdadır, akademidedir, amma... amması var!

Gibi bir nezâket eseri göstermek lâzımgelirdi.

Zazımgelmezdi. Neden lâzımgelsin ki, Dil Kurumu ile Kurultayının Türkçesi benim Türkçem değil.

Benimki İstanbul aile ve halk Türkçesi... Milletin yazı Türkçesi... Anamın, babamın, dedelerimin ve ninelerimin, ihtiyaçlara cevap verir hale gelmiş olgun, düzgün, sıcak kanlı, kısacası asıl Türkçesi...

Bizler onu terennüm ediyoruz.

Dil Kurumu ve Kurultayı başka bir dil zırlamak için göbeğini patlatıyor.

Aydede

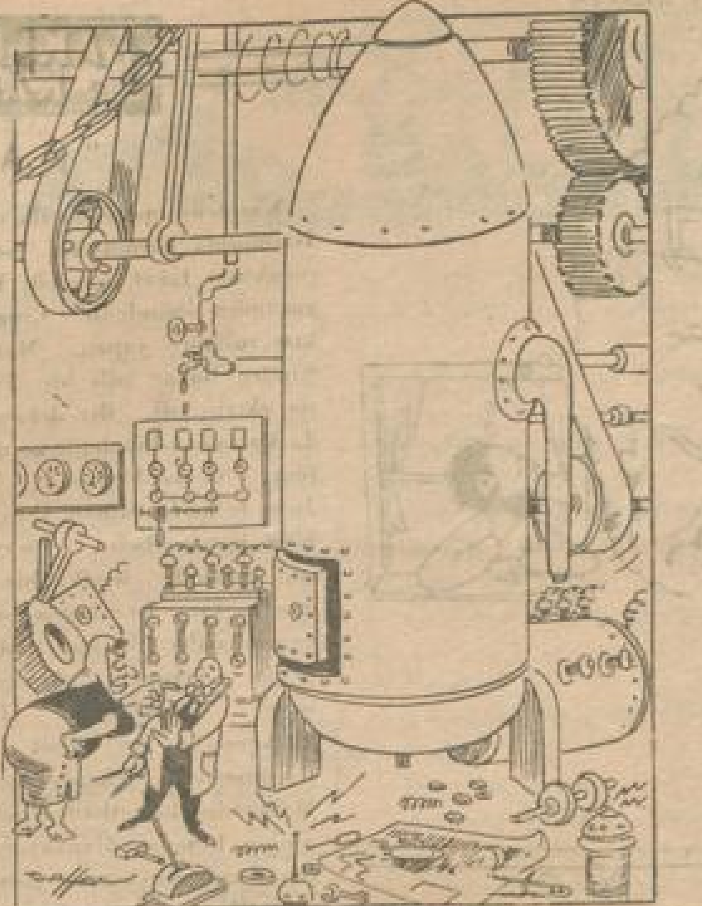

— Bana bak herif!.. Ay'a gidecekmişsin ha?!.. Benim iznim olmadan, şurdan şuraya adımını atamazsın!...

MARSİLYA MEZARCILARI PENİSİLİNDEN ŞİKÂYETCİ

Marsilya şehri mezarcıları geçen hafta, meşhur piyes muharriri Marcel Pagnol nezdine bir mümessil göndermişlerdir. Gelen adam demiştir ki:

«— Ölüm nisbeti pek düştü. Bizler, mezarcılar geçinemez hale geldik. Öyle günler oluyor ki, koca Marsilya'da tek ölü gömülmüyor. Bunun sebebi penisilindir. Eskiden muhakkak surette ölümle neticelenecek bir hastalık şimdi o ilâç sayesinde tesirini yapamıyor. Ne yapacağımızı şaşırdık.»

«Topsız» muharriri, mezarcılar delegesine «bir çare düşüneceğini ve elinden geleni esirgemeyeceğini» söylemiştir.

GENERAL MARSHALL DEMOKRAT BAŞKOMUTAN

Gelecek 31 aralıkta general Marshall 69 yaşını bitirip 70 e basacak. Orduda 44 sene hizmetten sonra emekliye ayrılan bu son harbin başkamutanı demokrasi kaidelerine riayetten bir zaman ayrılmamıştır.

Bir gün, 1941 manevraları sırasında bataryanın önüne engel olan iki ağaç dalının kesilmesi için subayın âmirinden emir alması lâzım geldiğini gören bir müşahit generala derki:

— Hitler ordusunda iki dalın kesilmesi için subay emir alacağım diye kıymetli vakıt kaybetmezdi...

— Doğru; lâkin Amerika demokrat bir memlekettir. vatandaşların hakkına hürmetediler. Ne olursa olsun biz bu haklara riayet zorundayız. Bir prensipin muhafazı bahis mevzuu olunca manevradaki gecikme büyük bir şey sayılmaz!

FİZİK İMTİHANI SONU

— Ulan moruk, bize Optikten sıfır attı!...

«Fransız Karikatürü»

TARİHTEN İBRET DERSLERİ:

Bir İmparatoriçenin Kaçışı

Tuilleries sarayındayız; Eylül 1870 tarihinde...

Eugénie, Osmanlı tarihi ve İstanbul şehri için pek yabancı sayılmaz. Sultan Azize misafir olmuş, yeni neslin dedeleri onu yakından görmüş, güzelliğine hayran kalmıştı. Babadan İspanyol, anadan İskoçyalı, gerçekten şahane bir parça idi; 27 yaşında başına imparatoriçelik tacını koymuş, 1 sene, hemen hemen hiç bir hükümdar karısına nasip olmamış göz kamaştırıcı bir âlemde, ardı arası kesilmeyen seyahatler ziyaretler; sergiler; kabul resimleri ile pırıl pırıl üniformalı generaller; yaverler; mabeyinciler ve malakof tuvaletli nedimeler, sefirler arasında, elmaslara altınlara gömülü haşmetli bir hayat sürmüştü.

Kocası üzerinde nüfuzunu yürüterek politikaya da karışmış, bir takım siyasi entrikalarda suç ortaklığı etmişti ki bunların sonuncusu da — bazı söylentilere göre — 1870 harbini hazırlamak olmuştu.

III. Napolyon Sedan da esir düşmüştür. Prusya ordusu Parise doğru ilerliyor; senato dağılmış, mebuslar meclisinde imparatorluk idaresine son verilmiş ve bir muvakkat hükûmet kurulmuştur. Halk, önüne geçilmez bir akın, âdeta yıkılmış bir baraj suyu gibi saray üzerine, her taraftan gürleye köpüre yürümektedir.

Yalnız güneş değil, daha ikindi vakti imparatoriçenin etrafını kaplayan erkek ve kadın saray ve devlet kalabalığı da çekilmiş, divanhaneler boşanmış, koridorlarda ayak sesleri kesilmiş, bütün bina, yıllardanberi görmediği derin tüyler ürpertici bir sessizliğe, hareketsizliğe gömülmüştür.

Dışarıda ise «Yaşasın cumhuriyet» diye gırtlağını yırtanların uğultusu gittikçe yaklaşıyor... Kara bir sel kapıların önüne ulaşmıştır... Parmaklıklara çarpıyor. Devirip aşmak, içeriye dalmak üzere!

Tam firar zamanıdır...

Sarayın arka kapısı aralanıyor, iki kadın hayaleti usulcacık dışarıya süzülüyor. Bunlardan biri imparatoriçe, öbürü de nedimesi madam Lebretondur. Kurtulabilecekler mi? Belki... Fakat Eugénie'yi tanıyan bir mahalle çocuğu haykırmağa başlamıştır: .

— İşte imparatoriçe! İmparatoriçeye bakın!

Bereket ki oracıkta — Avusturya elçisi Prens Metternich ile İtalya elçisi şövalye Nigranın tek lûtuf olarak önceden düşünüp gönderdikleri — bir kira arabası durmaktadır. Kadınlar hemen buna atlıyorlar; araba hareket ediyor.

Nereye gidecekler? Bir tren istasyonuna mı, bir dost evine mi?

İmparatoriçenin bu hususta hazırlanması bir plânı, hattâ en küçük bir fikri yoktur. Yok olmayan yalnız bu değildir: Yanında bir meteliği ve yaşlı gözlerini silecek tek mendili de yok! Onun içindir ki nedimesine soruyor: «Paran var mı?» Var! Fakat sadece 3 frank! Onu da arabacıya verecekler. Eugénie derin bir nefes alıyor!

Halbuki daha da emin, yatak odasına girdiği sırada dünyanın en seçme, en temiz mücevherleri ile dolu kadife çekmeceler imparatoriçenin önünde açık duruyor, çil altunlarla şişmiş atlas keseler dolaplardan taşıyordu. Bunlardan bir avuç dolusu almak zavallı kadının aklına gelmemiştir. Para? Ne kadar zaman olmuştu ki Eugénie için yanında bulundurması lüzumsuz kaba bir ağırlıktır.!

Talin oyununa bakınız ki, Fransız imparatoriçesi koca Pariste bula bula, sığınacak yer olarak dişçisinin evini bulabiliyor. Bu Amerikalı dişçi, yarı çıplak, çamaşırsız ve on parasız sokağa fırlamış olan haşmetlû imparatoriçeye, karısının kullanılmış elbiselerini giydiriyor; onu, bir hasta kadın şekline sokup bir menzil arabasına yatırıyor; dişçi sanki doktoru, madam Lebreton hasta bakıcı rolünü oynayarak handan hana, otura kalka, dura konaklıya harp ve öfke halindeki Fransayı geçiyorlar, Manş kıyısını bulup nihayet bir İngiliz dostun yatile Britanya adalarına ayak basıyorlar.

(Carmen) muharriri büyük edip Mérimée'den rivayet, Eugénie'ye, çocukluğunda bir çignene falcı imparatoriçe olacağını elinin çizgilerine bakarak haber vermişti. Fakat görülüyor ki «... ama bir gün gelecek 3 franga muhtaç kalacak ve bir başkasının kullanılmış çamaşır ve elbiselerini de giyeceksin!» demeği unutmuştu.

Falcıların — hattâ politikacıların — iyisi işin başlangıcını değil, sonunu görenlerdir!

R. H. K.

YÜN ÖREN KADIN

Yün örmek ve dikiş dikmek öyle işlerdendir ki, kadının aklını, gitmemesi lâzımgelen yerlere götürür. Uslu uslu oturup yün ören kadın acaba tahayyüllerinde, göründüğü kadar faziletli ve masum mudur?

BOYACILIK

Gazetelerde okuduk; Devlet Denizyolları idaresi, şehir hatları vapurlarının siyah boyalı oldukları için göze iyi görünmediklerini düşünerek bunları beyaza boyamağa karar vermiş. Şehir hatlarında işleyen yetmişe yakın gemi, önümüzdeki kış mevsimine kadar tamamile beyaza boyanacaklarmış.

Bu ne keskin zekâ, bu ne ince buluş yarabbi!

Bu gün siyah boyalı vapurlar göze fena göründükleri halde yolcuları balık istifi halinde taşıyorlar. Bunlar beyaza boyanıp göze şirin görünmeye başladıktan sonra seyreyleyin gümbürtüyü! Her vapurlara koşacak. Böğürleri kırk yamalı patpat teknelerin üstlerine dörder beşer kat güverte ilâve etmek lâzım.

Şunları tozpenbeye boyasalar daha iyi olur, diyeceğim amma dilim varmıyor; beyaz boyalı vapurların yüz akından varsın idareciler de istifade etsinler!

BİRAZ SABIR!

Mezbahada çok koyun kesiliyormuş. Toptan et fiatları ucuzlamış. fakat perakendeci kasaplar kilo başına 50-60 kuruş kâr ile et sattıkları için halk gene eti pahalı alıyormuş. İstanbul Belediyesi bu pahalılığın önüne geçmek için ete yeniden narh koymak üzere incelemelere girişmiş.

Allah başımızdan eksik etmesin, Belediyemiz de olmasa. vay bizim halimize!

Amma diyeceksiniz ki:

«— Evvelcede ete narh konulmuştu. fakat kimse dinlemedi, kasaplar gene kendi istekleri fiatla et sattılar. Bu vaziyet karşısında Belediye de narhı tatbik edemediği için kaldırdı.»

Sizin de hakkınız var amma Belediyemiz ne yapsın? Boş mu otursun? Bırakınız, hiç değilse ete narh koysun da göğsünü gere gere:

«— İşte, hayatı ucuzlatmak için ben vazifemi yaptım, ete narh koydum»

Desin! Hükûmet de hayat pahalılığile ayni şekilde mücadele ediyor ya. Baksanıza. Millî Korunma kanununa sırtını dayayıp Belediyelere geniş salâhiyetler verdi, haftasına varmadan hayat ucuzladı, ortalık gülistana döndü!

Eksik olmasınlar. durmadan çalışıyorlar, doğrusu. Bir yandan Hükûmetin. bir yandan Belediyelerin bu gayreti devam ederse hayat. ucuzluğun en son haddinden daha aşağıya düşecek, günün birinde. satıcılar mallarını satmak için bizden para almıyacaklar, üstelik bize diş kirası verecekler.

Hele biraz sabredelim de o günleri bekliyelim!

Cemre

SÜRREALİST RESSAM

Bir kadına bakınca onu nasıl tasavvur eder!

«Amerikan Karikatürü»

LORD İLE ÇOBNKIZI

Geçende İngilterenin Ascot sahasında yapılan at yarışları lord Derby'ye tam 18 milyon frank bir gelir kazandırmıştır.

Bilindiği gibi lord Derby. memleketinin en zengin adamıdır. Babasından kendisine 3 milyonlık bir servet kalmış asıl büyük Derby lordunun va risi ve orunu olmak itibarile de ayrıca 7 milyar franga, geniş arazi ve şatolara konmuştur.

Şatolar arasında Knovfley adındaki binanın ziyafet salonu tavanı 16 metre yüksekliktedir; kâşane 540 hizmetci ile idare olunur. Şato içinde bir posta şubesi vardır.

İşte bu zat - Şimdi ancak otuz yaşındadır - Birgün gayet fakir bir köylü kızına raslamış ve aşık olmuştur.

Kız. fakirliğini ileri sürerek izdivaç teklifini rededince lord ona demiştirki:

— Kolay... siz az zamanda kendinize bir servet yapabilirsiniz.

— Nasıl?

— Benim yarış atlarıma oynamak suretile!

Filvakî' köylü 'kızı Isabelle lordun direktifine uyarak atyarışlarında oynamış, zengin olmuş, evlenmişlerdir.

/Son yarışta İzabelle'in kazancı 7 milyondu. Lord at yarışı kazançlarından pek memnun olur. Zira bu kazanç vergiden muaftır, Halbuki İngiliz hazinesi lord Derby'nin diğer kazanç ve iradlarından her sene en büyük kısmını alır.

Izabelle'in anası yanı lord Derby'nin kaynanası küçük kasabadaki ufacık evini bırakmamıştır; at yarışlarını hiç sevmez. yarışa on para koymaz!

KADIN HAKKINDA TETKİKLİ SÖZLER

★ Randevudan çıkan bir kadını aptal erkek selâmlar, zeki adam görmemezlikten gelir. Öyle bir yerden çıkan kadın, daima gideceği semtin aksi tarana doğru yürür.

Laurent Jan

★ İntizamı, çekidüzeni seven bir kadını tercih ediniz. Fakat bu kadın hasis olmamalıdır. Zira hasis kadın ekseriya kavgacı ve haindir.

Rahip Blanchard

★ Eğer ben bir erkek olsaydım çapkınlıklarımın karım tarafından mazur görülmesini istemezdim. Zira insan ekseriya kendi işlediği kabahatleri kolay ca affeder.

Madam de Rieux

★ Düğün günü, çiftler birbirlerine karşı duydukları muhabbeti terbiye icabı saklamağa çalışırlar. Hattâ arada muhabbet olmasa bile!

Joseph Noe

★ İzdivaçta aşk sonkluğunun ilâcı basit ve kolaydır: Zevcesini koca gibi değil, sevgilisi gibi görmek.

J-J. Rousseau

★ Zayıf karakterli erkekler kadınlara sırlarını verirler. Aklı başında olanlar ise sadece sır verir gibi görünürler.

Lord Chesterfield

AKLIMDA KALANLAR

"KARMEN"

«Karmen» operasını ilk defa İstanbulda görmüştüm. Gerçi çocuktum fakat o görüş hâlâ gözümün önündedir. Çingene kızı rolünü yapan, Madam Sandre Bakar adlı bir Fransız aktristiydi. Bir defasında da Matmazel Viyolet'le görmüştüm; bu da Fransızdı. Don Joze rolünde Mösyö Döremiş hâlâ hatırımdadır. Tasavvurun fevkinde harika bir tenordu. Yine İstanbulda bu oyunun daha bir kaç tanesini henüz Avrupayı görmezden evvel seyretmiştim. Hattâ Türkçesiyle ve güzel bir tercümesiyle Şehzadebaşın'da Mehmedin kıraathanesi adiyle anılan binada; Manakyan Efendi kumpanyasında görmüştüm. Hiç unutmam üstat bestekâr Lem'i Bey ile beraberdim. Aleksi ve Koharik isimli iki kardeşten biri Karmen; diğeri Eskamillo olmuştu! Birinci perdenin dünyaca meşhur ve mahbub şarkısı da Türkçede böyle idi (...... aşk bu kıpti çingenedir ki kanun tanımaz -Eğer ben seni seversem- sende gözet kendini......).

Bundan yani Avrupaya gittikten sonra Karmeni kaç defa gördüm, pek sayamam. Rahmetli babacığımın da âşıkı olduğu bu operayı belki gösterebilecek kadar gördüm? Ve hâlâ doymadım. Ne zaman ismini duysam arkasından koşardım ve koşarım. Tıpkı geçen akşam koşa koşa açık cefa tiyatrosuna gittiğim gibi!! Af edersiniz açık hava diyecektim!! Koşmakta çok isabet etmişim. Çünkü çok memnun olarak evime döndüm.

Devlet tiyatrosu isimli müessesedeki artistler bu oyunu nasıl oynadılar? San'at ve teganni tarafı nasıldı? Saz bangi kuvvette idi ve saire? Bunları kritik edecek değilim. Yalnız «Ensemble» heyeti memuası üzerinde durarak diyeceğim ki yetmiş bir sene evvel (1878) vefat eden Bizet'nin leki dünyanın her tarafında 7bin defa oynanmış olan bu şahserini bizim vatandaşlar bir iki senelik bir çalışmadan sonra sahnelendiler ve emsalsiz bir cesaretle ve hüsnü niyetle meydanı musaraaya çıktılar. Bunda da şüphe yok - eğer muntazasıl çalışır ve yorulmaktan korkmazlarsa - mutlaka muvaffak olacaklar Karmeni ha... emsali operaları gayet temiz bir harmandan geçirerek, eleyerek tozlarını savuracaklardır. Evet efendim bunda şüphe etmiyorum.

Semih Mümtaz S.

VATİKANIN YENİ LÜGATI

Her müessise zamanın icaplarına ayak uydurabildiği nisbette ayakta durur: aksi halde yıkılmağa, ölüme mahkûmdur. Bu hakikati, Hirstiyan kilisesinin başı olan yâni Papalığın merkezi bulunan vatikandan daha iyi kavramış bir kurum yoktur dense yeridir. Netekim, yirmi küsür yıldır çalışan Vatikan radyosu ve pek yakında neşriyata başlıyacak olan televizyon istasyonu buna kuvvetli birer delil teşkil etmez mi?

Papalık makamı bunlarla kalmamış, devim icaplarına göre, bir de lûgat hazırlatmağa başlamış. Yep yeni, en modern kelimelerle dolu olan bu eserde neler yokmuş neler!... Ne maydonozlu köfteler!.. Meselâ atom bombasına, «Globus atomica displodens» yâni, atomik bir kuvvetle hareket eden mermi, denilmekte imiş. Radyo ise, «Nuntium per aetheiras unmissum»yâni, atmosferik ihtizazlar vasıtasile gönderilen haberler, diye tüvil ediliyormuş. Bir komüniste gelince, «Aeguandorum bonorum fautoz» yâni, mülkiyeti müsavatlaştırmağa çalışan adam, diye isimlendirilmiş.

Bu büyük işle meşgul olan Kardinaller heyeti, şimdi de tepkili uçak, milletler arası konferanslar ve demir perde kelimelerini incelemeğe başlamış; pek yakında bunlara da güyetle geniş, sarih mânâlar bulunacakmış...

KAZAZEDELER

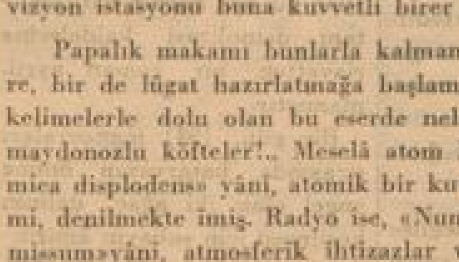

— Biz yeni evliyiz, burada kalmamız olmaz.

«Fransız Karikatürü»

TAZE HAVA

Lâvanta fabrikasında çalışan kız arkadaşına:

— Bu hoş koku nedir?

— Sen içeri girmeden biraz evvel pencere açıkdı da içeri taze hava doldu!

TEFRİKA No: 42

Şişeleri tekrar tazeledi. Çilingir sofrasını çarçabuk kurdu. Çakıntıya giriştiler. Mezeleri silüp süpürdüler. İkinci yüz dirhemliği şişedeki şarabı da tükettiler.

(Adam sen de, anasını satayım) ne gezer. Bilmem ne macunu yiyen kim. Molla bey, elemden, kederden büsbütün kahrolmada. Ağzından bir kelime çıkmıyor. Yardağının ise dudaklarında kilit...

Acele acele içtikleri içki ikisini de fena halde çarpmıştı. Başları fırıl fırıl dönüyor; vücutları uyuşuk, diz bağları gevşemiş kımıldamağa mecalleri yok.

İdris molla saatine bakacak, davranamıyor; elini pike yeleğine uzatamıyor, parmakları sağa sola, aşağı yukarı kayıyor; bir türlü cebini bulamıyor.

— Sinyör, diyebildi, şu cenabet saate sen bak, kaçı buldu? Vapuru da kaçırırsak tüy dikeriz!

Antuan saati yakalayıp mırıldandı:

— Altıyı çeyrek geçiyor.

— Neee? Durmuş galiba.

Saat kronometro, altlı, üstlü bir tarafı alafranga, öbür tatarafı alaturka ayarlanmış.

Kahveci araya karıştı:

— Evet, ya durmuş, ya geri kalıyor. Benimki doğrudur.

Akşam ezanına çeyrek var.

Aklını toplayan sarıklı, Kadıköylü eski omuzdaşa sordu:

— Son vapur saat kaçta, birader?

— Yarıma beş kala.

— Ondan evvel?

— Yok...

— Pazarları da mı?

— Evet!

— Yetişmeye yetişiriz, fakat yayan gidecek halde değiliz. bir araba bulabilirmiyiz buralarda?

— Malûm a. Fenerbahçenin günüdür, Faytonların, yaylıların hepsi müşteri ile dönerler; ekserisini de Kuş diline bırakırlar. Çayırın başına kadar yürüyün, boş arabaya rastlarsınız.

— Rastlıyamamak ta harita da yazılı...

Beyrutlu atıldı:

— Hemen yolu tutalım. Ya Seydi!

Molla hesabı gördü, içtikleri, yedikleri — kat kat fazlasıyla — 34 kuruş tutunca iki mecidiyeyi dayadı. Yoğurtçunun tahta köprüsüne doğru tabanları kaldırdılar. Ortalıkta tek bir araba görünmüyor. Kalabalık Kuşdili çayırının önündeki yolda...

Dere kenarından, Kel Hasanın tiyatrosunun yanından hızlı hızlı gidiyordu. Bir saat kadar evvel oyun paydos olmuş, seyirciler salaştan dışarı taşarak Kuşdili çayırı hıncahınç kesilmişti. Hanımlar, beyler bir aşağı bir yukarı piyasa ediyorlar, bazıları da yavaş yavaş evlerine dağılıyorlardı. İçi ölmemişler arasında çayırdan bıkıp usanmıyan, ayrılamıyanlar çoktu. Orta yaşlı, ihtiyar hatunlar, kızları, gelinleri, torunları yanlarında, Mahmut baba türbesinin karşısındaki tümseklare kilimler sermiş, öbek öbek yayılmışlardı.

Yolun iki tarafı konak arabaları, kira faytonları, muhacir tentelerile dopdolu. Ne molla ne de Antuan etrafa gözucu bile kaydırmıyordu. Kuru kalabalıktan onlara ne? Bir an evvel bir araba bulup iskeleye varsalar, vapura kapağı atıp köprüye ayak bassalar...

Köprüye ulaştılar mı yürekleri rahat edecek. Kadıköyüne, Haydarpaşaya, Boğazın Anadolu kıyısına kalkan son vapurlar yarımdan beş dakika önce veya sonra hareket ettikleri halde, Şirketi Hayriye idaresi o yazı Boyacıköyünde geçiren Sadrazam Paşa zade Cavit Beye cemile olmak üzere, bire çeyrek kala, dosdoğru Boyacı köyüne, Emirgan'a ve Yeniköy'e kadar bir posta tayin etmişti. Ferah ferah buna yetişirler.

Mollanın zihnini şu ihtimal de kemiriyor: Huri belki yalıya dönmüştür. Kendisini bekliyor nerede kaldı diye meraktan, üzüntüden çatlıyordur.

Kuşdili caddesinin önüne geldiler. Sağa sola bakıyorlar. Müşterisini indirmiş, boşalmış bir araba yok da yok. Telâştan, helecandan ikisinde de çakır keyiflik bile kalmamıştı.

Sarıklı saatine baktı: Ezanı çeyrek geçiyor.

— Sinyor hapı yuttuk, vapuru kaçırdık gitti!

Yardak efendi, ortalıkta bisikletle dört dönen üç dört delikanlıyı gösterdi:

— Bu (jönom) lara rica etsek...

— Ne diye?

— Yahut beş on kuruş teklif eylesek...

— Sonra ne olacak?

— Ariyeten bisikletini isterdim, sizi de arkama alırdım, serian (debarkadere) vasıl olurduk.

— Saçmalama.. Canımı sokakta bulmadım ben...

— Yarından tezi yok Kadıköyünde ev arayacağız, her masrafın bana ait... Haftada iki gece düşerim oraya muhabbetimize, keyfimize bakarız doya doya felekten kâm alırız...

Mahmut baba türbesinin köşesinde boş bir kira faytonu görünce İdris Molla seslendi:

— Hişt arabacı, bizi iskeleye bırakır mısın?

— Müşterim var, Kızıltoprağa ileteceğim...

— Çabucak dönersin canım...

— Üç çeyreğinizi alırım...

— Üç çeyrek, hattâ beş çeyrek veririm, tek vapuru kaçırmayalım.

Faytona atladılar. Dört nala iskeleye vardılar.

8 numaralı Herekenin düdüğü ötüyor, çarkları dönüyordu. Beyrutlu canbaz çevikliğiyle sıçradı. Davlumbazın yanına, Molla bey çırpınıyor, âmirane tavırla el sallıyordu:

— Kaptan efendi, lostromo efendi aman durun, bir lâhza yanaşıp beni alın. Beşiktaşa kadar gideceğim, Yıldız sarayı şevket ihtivasına azimet edeceğim.

Kerli ferli bir zat Yıldıza mensup mer'iyyülhatır sarıklılardan, İmamı şehriyarilerden yahut kalburun üstüne gelen kazaskerlerden olacak... Kaptan, gemiyi kıçtan rampa etti Molla çımacıların yardımile, gayet güçlükle attı vapura kendini. Kondüktöre yan kamarayı açtırdılar; mindere yayıldılar; köprüye çıkar çıkmaz Boğaziçinin bire çeyrek kalan postasına yetiştiler. Hayya.. alelfelâh!...

★

Sandalcı Kambur Bayram bir gece evvel - cumartesiyi pazara bağlayan gece - Beykozda, sünnet düğünü yapılan evdeki baskını duyunca oraya koşmuş, İdris Mollanın baldızı hanfendile kafadarı hanımın mahalleli tarafından karakola götürüldüğünü görmüş, çala kürek Emirgân'a seğirtmişti!...

O saatte Molla beyi uyandırıp yatağından kaldırmağa, işi anlatmağa çekinmişti. Kanlı canlı adam: elbette fena halde kızar, gazabından köpürür: o öfke ile damlaya uğrar, belki ölür bile...

Kambur, ertesi sabahı, yani pazar sabahını iplerle çekmiş; yalıya gidip te beyin erkenden Bebeğe, Mabeyinci Faik Beyefendiye teşrif eylediğini, ne zaman avdet edeceğini bilmediklerini işitince meseleyi kimseye açmamış, beklemişti.

Alaturka iki suları, Kadıköy dönüşü, son vapurdan yorgun argın, sendeleye sendeleye çıkışını görür görmez, Mollayı kenara çekip keyfiyeti olduğu gibi anlatmıştı.

Zaten o gün akşama kadar azaptan perişan olan, üzüntüden kıvranan enişte bey, beyninden vurulmuşa dönmüştü. Antuvana tafsilât vermiyerek, heyecanını da zaptedemiyerek, yalnız,

— Ulan sinyor, olan bitenden haberimiz yok, demişti. Bizim baldızla şakrak lalası Dürnev karı, belânın katmerlisine çatmışlar meğerse!.

Gözleri lokmalaşan Beyrutlu,

— Bağteten bir beliyye ve musibete, bir felâket ve (kalanite) ye mi müsadif olmuşlar? diye sorarken, hazretli vak'ayı örtbas etmeğe çalışarak, yalanı kıvırmıştı.

— Paşa limanı maşa limanından, kayık yarışı mayık yarışından vaz geçmişlermiş. Dürnev kaltağının Beykozdaki eltisine gitmişler. Ev sahibi karı bunları Karakulağa götürmüş. Orada söğüşler, dolmalar, helvalar yemişler; edepli edepli eğlenmişler. Geç vakit haneye dönerlerken beş altı baldırı çıplak yollarını kesmiş. İtoğlu itler (haydi birlikte gideceğiz) diye balta. Hiç biri meram anlar takımdan değil; hepsi zebellâ, ipten kazıktan kurtulmuş haydut makulesi. Huricik nane molla gibi görünür, karıncayı incitmekten çekinir. Fakat ne çetin, ne yamandır bilmezsin. Gözü kızdı mı barut kesilir, parlar, bir dişi kaplan olup çıkar. Heriflerin üstüne atılmış. Saçsaça, başbaşa mecelleştikleri sıra devriye yetişmiş. Şimdi karakolda imişler...

— Ne diyorsunuz? Sahi mi bey?

— Yalanım varsa torunum Vildan'ın ölüsünü öpeyim?

— Muhterem (bel sör) ünüz (brigan) lara, katı' tariklere bu celâdeti, (bravır) ı göstermiş ha!.. Bravo Venüse; (habbeza), (ahsente) Afife ve Tahireye!...

İdris Molla Bayrama,

— Sandalın hazır mı? dedi.

— Hazır, emredin!

— Saniye fevt edecek sıra değil. Derhal binelim, küreklere asıl, Beykoza gidip bizim baldızı karakoldan kurtaralım!

★

Gelelim kara yağızla çifte kumrulara:

Umuryeri açıklarında karşıya, Büyükdereye geçmeğe çalışan İmam, var kuvvetile kürek çekmesine, alnından şıpır şıpır terler damlamasına rağmen yerinde saymıştı. Sert bir poyraz çıkmış, akıntı bir türlü aşılamıyor, yetmiş beşlik kayıkçının yol gösterişi fayda etmiyordu.

(Devamı 10 nuncu sayfada)

— Bu ekim âletlerini Amerika veriyormuş!
— Yaa... İlerde biçmeğe kalkışmasa bari!...

TELEFON TERBİYESİ

Geçen gün, tanımadığım bir vatandaş beni pek sevindirdi. Adını bilseydim, öğrenebilseydim ona bir teşekkür mektubu yazar, belki de mektuplaşmayı ileri götürür, işi ahbaplığa kadar vardırırdım.

Zira telefon başında yanlışlıkla karşısına çıkan yabancılara bile usule uygun, terbiyeli, nezaketli muamele eden şahsın bir kâmil insan olması ihtimali çoktu; böylesinin dostluğundan incinmez, faydalanırdım.

Bakınız ne oldu: Telefon çaldı; açtım; biri, bizim evde bulunmıyan isimler vererek konuşuyor. «Yanlış, dedim, numara!» Karşımdaki dedi ki: «Affedersiniz... Numaranızı sorabilir miyim» söyledim. «Rahatsız etmişim!» sözlerini işittim ve tekrar af diliyerek makineyi usulca kapattığını duydum.

Halbuki her zaman, böyle bir hal oldu mu karşıki taraf sellemehüsselâm adımı sorar; hem de bir suç işlemişim de karakola götürülmüşüm gibi şiddetle! adımı veririm, anlamaz; bir bir arkasına tekrar sorgular... «Refik...» derim, «Tevfik» anlar; çift ismimi söylerim: «Şefik Ahmet» sanır. Başlarım hecelemiye, harfleri saymıya... Sonunda öfkelenir ve «Değil! Değil!... diye çıkışır ve makineyi vurur, kapatır.

Ne bir kelime nezaket, ne de sesinde bir utanma tonu... Suçlu kendisi olduğu halde, dikkatsizliği, beceriksizliği yüzünden bir başkasını rahatsız etmesine bakmıyarak bekleten ve makineyi tokat gibi kulağımın zarında patlatan odur! İyi ki, telefonla henüz sille veya tekme atmak, kurşun sıkmak, bomba fırlatmak usulden değil... Bu imkân olsa suratıma veya kalçama zorlu bir darbe inmesini, kafamın parçalanmasını, evimin havaya uçurulmasını da bekliyebilirim.

Yanlış numara çeviren vatandaşlarımızın şakası yoktur; sakar adamlardır; eski azılı ve çılgın hükümdarlar gibi kendi kabahatlerini başkasına yükletmeyi ve suçsuzu cezalandırmayı pek severler. Onların rüyalarına girmek ölüme yol açtığı gibi bunların da telefonda karşılarına çıkmak tehlikelidir. En azı, azarlanırsınız; ellerinde ferman olsa kazıklanırsınız da!

R. H. K.

Bir dokun...

HAYÂLETLER!

Siz ne âlemdesiniz, aziz dostlar? Ben kendimden şüpheliyim. Yâni hayatta mıyım, değil miyim, bilmiyorum. Diyeceksiniz ki:

«— Mademki şu satırları karaladın» demek ki hayattasın.»

Orası doğru, bu satırları kendi elimle karaladım. Fakat resmi makamlar tarafından ortaya atılan bâzı rakamlara bakılırsa benim ve bana benzer bir çok, hattâ pek çok vatandaşların bu gün hayatta olmamamız icabediyor.

İstanbul Ticaret ve Sanayi odası her ayın sonunda, «geçinme endeksi» diye bir şey çıkarır, o ay içinde bir ailenin hayat seviyesini rakamlarla gösterir.

Ticaret ve sanayi odasının son çıkardığı endekse nazaran haziran ayı içinde ana, baba ve üç çocuktan müteşekkil beş nüfuslu bir aile yaşayabilmek için 388 lira 74 kuruş harcamış. Masrafın bir tek kuruşuna varıncaya kadar gösterilmesinden belli ki endeks üzerinde büyük emekler sarfedilmiş, ailenin yaşayabilmesi için zarurî ihtiyaçlar göz önüne getirilerek fiatları inceden inceye hesaplanmış. Binenaleyh, endeksin rakamlarına inanmak mecburiyetindeyiz. Buna inandığımız andan itibaren de bendenizi, Mevlâ garik-ı rahmet eyleye!

İstanbulda beş nüfusun yaşaması için ayda 388 lira 47 kuruş harcıyabilecek kaç aile vardır.

Demek ki bu gün İstanbul şehrinde yaşamak her vatandaş için bir hak değil, sadece esnaf, tüccar ve baremin bir, iki, üç ve dördüncü derecelerindebulunan, yâni asli maaşı 80 liradan yukarı olan memur zümresi için bir imtiyazdır; onlardan gayrı vatandaşlar beynelhayat velmemat debelenip duruyorlar. Hakikat da öyle ya. Yaşamak değil, sürünmek.

Endeks, geçim rakamlarının mütemadiyen yükselmekte olduğunu bildiriyor. Evet, hayat imtiyazının çerçevesi gittikçe daralıyor.

Akşam üzeri dairelerden çıkan küçük memurları ve fabrikalardan dağılan işçi gruplarını gördükçe endeks hatırıma geliyor, kendi kendime soruyorum:

— Bunlar insan mı, hayâlet mi?

Cemal Refik

SARHOŞ DEĞİLMİŞ

Sarhoşun biri sendeleye sendeleye bir bara gider, içki ister. Barmen

— Olamaz, der, teki çift görenlere içki veremem!

Öbürü gülümser:

— Beni sarhoş sanıyorsun; değilim. Eğer sarhoş olsaydım şu kapıdan içeri giren kara kedinin iki gözünü dört görmem lâzımgelirdi.

Barmen kapıya doğru baktı: kedi içeriye girmeyordu, çıkıyordu!

FİKİR VERMİŞ!

— Galiba siz de benim gibi panayıra gidip öteberi alacaksınız.

— Hayır, ben tüccar değilim. Fikir keşfederim.

— O da ne demek?

— Yani bir adamın fikrinden geçirdiğini sezer, iddiaya tutuşur, buluşum doğru çıkarsa beş frank alırım, yanlış çıkarsa beş frank öderim. Tecrübe edermisiniz?

Edelim.

— Peki. Siz panayıra gidiyorsunuz. Orada kredi ile mal alacak, bu malları başka bir şehirde peşin para ile satacaksınız. Panayırdaki satıcı bir daha yüzünüzü görmeyecek.

Öbürü hemen cebinden beş frank çıkardı, uzattı.

— Demek, fikrinizi keşfettim?

— Hayır. Bana mükemmel bir fikir verdiniz. Onun için beş frangı gözden çıkardım!

MODA VE ÇİRKİN KADINLAR

Modayı ekseriya çirkin kadınlar bazı kusurlarını örtmek için icadederler. Bunlara güzeller aptalcasına uyar.

BİR GÖRÜŞ

Küçük göğüslü kadınlar, tabiatin daha mükrim davrandığı kadınlardaki göğüsü daima fazla ve çirkin bulmak isterler.

YALNIZ GAZETELER BEYAZ DA

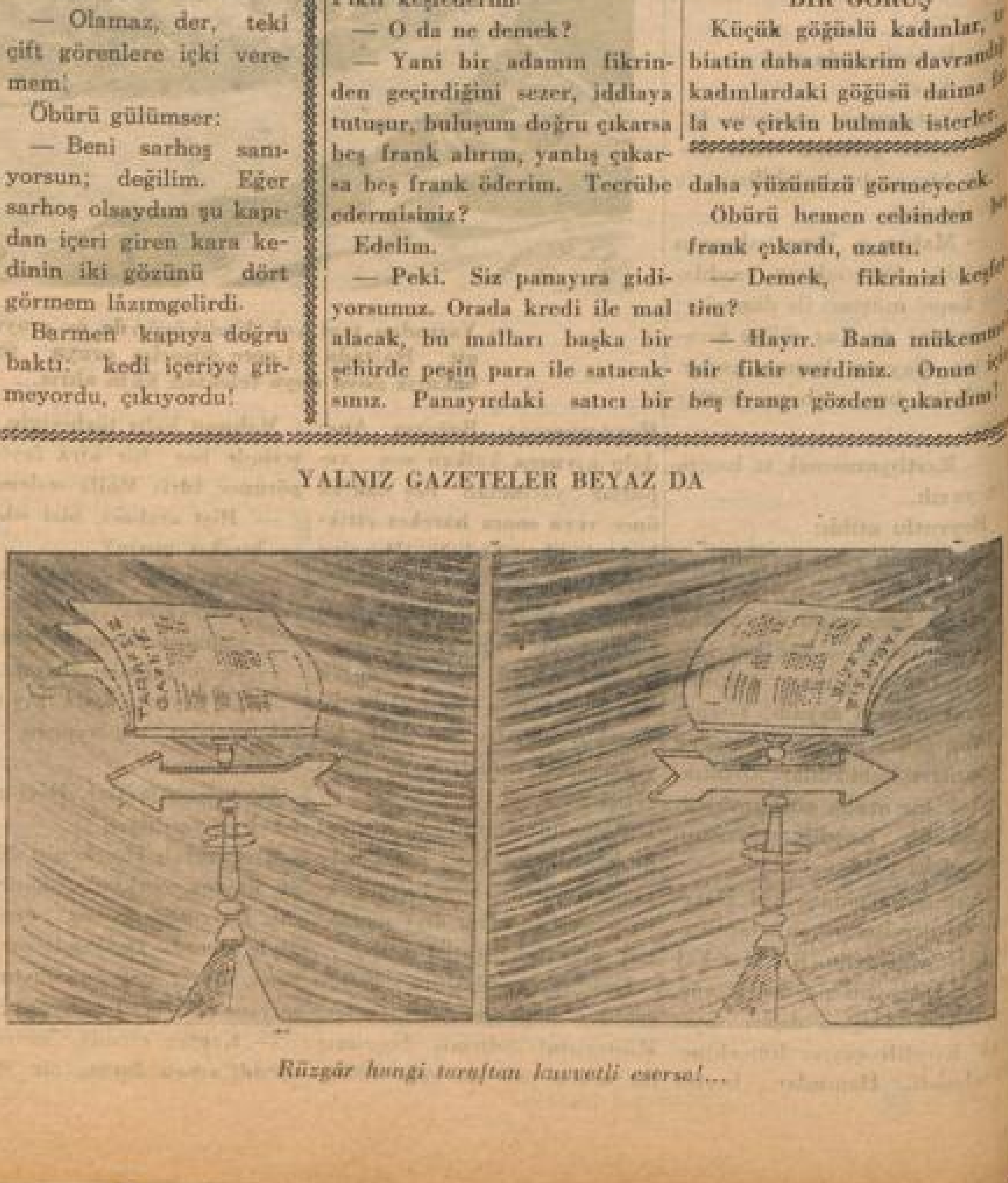

Rüzgâr hangi taraftan kuvvetli eserse!...

İSVİÇREYE MEKTUP

Sana bu hafta sevineceğin, daha doğrusu çok memnun olacağın bir haber vereyim. Bizim Yüzücü Talat (öteki lâkabını söylemiyorum belki artık kızar) nişanlandı. Nişanlısı, çok genç, çok zarif ince uzun bir kızcağız. Ben bu kızcağızın babasını bir zamanlar Şarl Buayyeye benzetirdim, hâlâ da benzer ya. Dur sana ismini söyliyeyim belki tanırsın, Sühandan Keskiner. Talât bu sevdaya bir hayli zamandır müptelâ idi, bir ara da kara kara düşüncelere saplanmıştı zavallıcık, fakat şukur allaha nihayet muradına erdi. Şimdi bütün mesele dört nalla bir ata kaldı, yâni senin anlayacağın iki nişanlı evlenebilmek için ev derdine düştüler. Bu ev buhranında «evlenebilmek» her babayiğidin harcı değil hani. İki nişanlıya saadetler temenni ederiz değil mi? A bak biri daha nişanlandı. Büyükdereli güzel Tina! Senin kadar ben de şaştım. Çünkü Tina artık kat'iyyen evlenmiyecekti. Geçenlerde gördüm onu, güneşten tunç gibi yanmış ve hayatından pek memnun görünüyordu. Boşanalı henüz bir sene bile olmadan tekrar dünya evine girme teşebbüsüne ben pek şaştım doğrusu, fakat gönül ferman dinlemiyor, kızcağız galiba bu sefer hakikaten âşık oldu, kim bilir.

Alev İpekciyi soruyordun. Alev tanıdığım yeni yetişen genç kızların içinde en zekisi ve en çok okuyanı. Ha bir hasleti daha var, çok merhametli ve insancıl bir kızcağız. Fakat hayvanlara karşı olan hissini pek iyi anlayamadım henüz. Kardeşi Cem köpekleri çok seviyor, babası da öyle, fakat her nedense Adadaki eve alınan çeşit çeşit «Bobiler» bir müddet sonra sürgüne uğruyorlar. Alev bu hususta sözünü geçiremiyor galiba.

İstanbul nihayet Ankara Operasına kavuştu, kavuştu amma yine kaybeder gibi oldu. Bu yazım çıkıncaya kadar inşallah havalar açmıştır da bizler de onları doya doya seyredebilmişizdir. Maamafih ben bu ilk gece orada idim. Açık Hava Tiyatrosu adam akıllı dolu idi. Orkestrayı Ferit Alnar idare ediyordu. Meğer bizim Açık Hava Tiyatrosunun ne güzel bir akustiği varmış. Arka sıralardan bile sesler mükemmelen duyuluyor. Mikro kullanmıyorlar. Ayhan Alnar çok güzeldi. Hepsi mükemmeldi. Sahneye konuşda iyi iyi idi. Ne ise ben sana Opera kritiği yapacak değilim. Fakat İstanbul, hasretini çektiği Ankara Operasını tuttu, cânı gönülden sevdi. Yalnız şu muzip İstanbul havası şakayı bıraksa da Opera suya düşmese. Ha bizim meşhur tiyatro kritiği bir de opera tenkidine heveslendi, bilmem okudun mu? Ne ise artık yaşlandı da insan onu pek ciddiye almıyor, yoksa o yazısı ile komik oldu zavallıcık.

Sana gelecek sefere belki daha çok opera dedikodusu verebilirim. Şimdilik hoşca kal iki gözüm.

Fitne Fücur

Kadın — Vaktiyle birkere daha evlendiğimizi nikâh dairesinde hatırlatamaz mıydın?!...

GARİP BİR PAZAR

Bütün harb senelerindeki müşkülâta ve devam eden politika kargaşalıklarına rağmen Sofyada halâ çok eski bir âdet olan acaip bir pazar kurulmaktadır. Bu pazar senede iki kere 6 Mayısla 7 Kasımda kurulan, hizmetci pazarıdır.

Bir Bulgar hizmetci gireceği eve altı ay için girer ve yerinden ister memnun olsun ister olmasın, müddetin sonunda evi bırakır pazarın kurulduğu Nedelya Klisesine giderek kendisine yeni bir yer arar.

Bu çok renkli bir pazardır. En küçüğü 12 yaşında olan yüzlerce genç hizmetci kız ellerinde bütün eşyalarını koydukları düğümlü birer büyük memdille yanyana dizilirler, tabiî en yeni entarileri de sırtlarında ve kendilerine hizmetci tutmaya gelen ev kadınlarını beklerler.

Pazara gelen kadınlar tıpkı hayvan alır gibi tutacakları hizmetciyi iyice muayene ederler, beğendiklerile verecekleri altı aylık ücrette de uyuşunca, beraber alıp evlerine götürürler.

DENİZ SUYU SATAN ADAM

Bir Fransız köylüsü ömründe deniz görmemişti. Bir gün iş icabı Manş sahiline indi, denize hayran hayran baktıktan sonra köydekileri de denizi gördüğüne inandırmak için eğildi, yanındaki şişeyi doldurmağa başladı. Tam o sırada çapkının biri işi sezerek seslendi:

— Ne yapıyorsun? O su benimdir; parasını verdin mi?

— Affedersiniz; bilemedim. Ne vereceğim?

— Bir frank.

Köylü parayı uzattı. Ertesi sabah gene deniz kenarına indi. Cezir zamanydı, sular çekilmişti.

Baktı, baktı, kendi kendine dedi ki:

— Amma da kârlı iş! Herif litrası bir franktan ne kadar su satmış!

ŞİFA VEREN TABANCA

Şimdiye kadar öldürmeye yarayan tabanca İngiliz âlimlerinin son keşifleriyle insanları iyi etmeye yarayacaktır. Âlimler (Pestolet Medical) adını verdiği bir nevi tabanca ile enjeksiyonları iğnesiz olarak yapmaktadır. Namlı derinin üstüne doğrultuluyor ve tetiğe dokunulunca bir iğne deliğinden 36^5 kere daha küçük bir satıh üzerine 60 kiloluk tazyik meydana geliyor ve bu sayede seromu ani olarak istirap vermeden vücuda zerk ediyor.

Kâşifler seri halinde imalâta başlamadan evvel son tecrübesini yapmaktadırlar.

Fabrikatörler şimdiden reklâmlara başlamışlar. Hastalara ıstırapsız tedavi usulünü müjdelemektedirler.

HEPSİ BİTİNCE

Kadınlar yüzlerine artık gençlerin bakmadığını görünce Allaha yaklaşmak ve teselliyi dindarlıkta bulmak isterler.

«COMMONWEALTH» İSMİNİ ALAN YENİ İNGİLİZ İMPARATORLUĞUNUN KUBBESİNİ KRALLIK TACI TEŞKİLEDER

Dominyonlar — Sana yardıma her zaman hazırız, baba. Fakat emir vermemenen şartiyle!

PİCASSO'YA BABA NASİHATI

Sürrealist ressam Picasso genç iken Paris'e gidip resim taksiline karar vermiş ve güç belâ babasının muvafakatini almıştı.

Gara geldikleri zaman bu baba oğluna şöyle dedi:

— Orada karşına «model, diye bir takım mahluklar çıkacak. Sakın bunlara benzeyen resimler yapma!

Picasso, baba nasihatını dinledi ve meşhur oldu.

Sayın Milletvekili MAŞU

Yazan: ANDRE DÂL — No. 9 — Çeviren: T. TUNA

— Hiç merak etme, diyordu. Muhakkak kazanacaksın. Çünkü, ayaklarını köstekliyecek bir tarafın yok. Öyle öğrencilerim var ki; kimisinin ailesi kokmuş köhne fikirlere bağlanmıştır, kiminin kayın pederi inanç hususunda Nuh der peygamber demez; bazısı ise, siyasî doktrinlere sahip olduklarını zannederler. Evet, bunlar pek çok değil ama; hiç de diyemem ya!.. Bak! böyleleri için garanti veremem. Hal buki sen seçilmesi yüzde yüz lâzım gelen müstakbel bir millet vekilisin. Ne kafanda bir düşünce, ne sırtında belâ bir metresin var. Mesleğe taptaze giriyorsun. İçindeki bu keyif çatma azmile hangi mevkilerde yükselmezsin?.. Dikkat ediyorum, söylevlerin gittikçe güzelleşiyor.

Bu nutuklar okulda en fazla önem verilen derslerden biri idi. İlk günlerde öğrenciler, büyük aynaların karşısında ağır ağır «meclis zabıtları» nı okurlar ve kendi hareketlerini kontrol ederek yapmamaları lâzım gelenleri tayin ederlerdi. Daha sonra, mebusan meclisinin ufak bir modeli olan anfitatılı salonda irticalen söz söylemeğe gayret ederlerdi. Okul müdürü Mösyö Düvmenin reislik makamını işgal ettiği bu dershanede, öğrenciler sıra ile kürsüye çıkar, nutuklar irad etmeğe çalışır; ötekilerse oturdukları yerden, hatibin sözlerini keser, alabildiklerine bağırır, çağırır, küfür ederlerdi. Bu derslerde müzakere konusunun hiç bi rehemmiyeti yoktu; o sabah gazeteleri meşgul eden her hangi bir mesele tartışmaya temel olabilirdi.

Lüsyen, on beş gün geçmeden millet vekillerinin ağızlarından eksik etmedikleri o çetrefil dili ustalıkla kullanmağa başladı. Artık rahatlıkla: «buğday istihsalinin memleket ihtiyacını karşıladıktan başka, müstehliklerin taleplerine hiç bir suretle engel olmadan, ihracatı da emniyet altına alabileceği» gibi ilk bakışta pek mühim görünen sözleri geveliyebiliyordu. Artık, oturduğu yerden şöyle bir doğrulup, şehadet parmağını ileriye uzatarak «bunu memleketi harbe sürüklemeden önce söylemeliydiniz!» bağırabiliyor ve önündeki sıra kapağını, kendine mahsus bir ahenkle, çatırdatmasını becerebiliyordu. Velhasıl, millet vekili olabilmek için tam manasile olgunlaşmıştı.

Bu bilgileri elde ettikten sonra, başka talimlere girişildi. Onları timarhaneden fırlamış bir yığın zır deli zan eden demiryolu memurlarının şaşkın bakışları karşısında, vagon penceresinden nasıl bakılacağı, muhayyel bir kalabalığın nasıl selâmlanacağı, basamağa bakmadan nasıl ineleceği öğretiliyor, şeftrenin, kondüktörün, makinistin elleri sıktırılarak, çok kolay gibi görünen, bu zor işlere alıştırılıyorlardı. Bir ziyafet sofrasına başkanlık etmeği biliyor en kötü yemekleri yer gibi görünüp, yere dökmesini ustalıkla beceriyordu. Ona nasıl oturacağı nasıl kalkacağı, bir yere nasıl gireceği ve nutuk söylediği sırada gülünç olmaması için, hiç bir suretle maden suyu içmemesi lâzım geldiği misilli, millet vekilliği mesleğinin en püf nokaları öğretildi.

Bütün bir gün, sabahtan akşama kadar, kendisine buket takdim eden bir çocuğu takbir eden, Mösyö Düvmenin en küçük kızının alnına gayetle asilce ve babaca öpücükler kondurmağı talim etti. İki geçeli tablolar asılmış bir koridorda saatlerce dolaştırılarak, bir açılış töreninde nasıl davranacağı, mükâfat kazanmış bir öküzün önünde veya bir hastanın yatağının başında ne kadar zaman durması icap ettiği öğretildi. Artık, ölçülü, biçili hareket eden bir kukla oldu çıktı.

Mösyö Düceme ona,

— Kendini göstermeğe bakma, diyordu. Halkın affedemiyeceği bir şey varsa, o da tafrafuruşluktur. Parlâmentonun bir manastırdan farkı yoktur. Birinde rahipler birbirlerini «aziz kardeşim, bize ölüm gerek!» diye selâmlarken, öbüründe millet vekilleri birbirlerini «aziz kardeşim, bize yalan gerek!» diye ağırlarlar.

Sürü halinde yaşanılan bu âlemde insan kendini göstermeğe bakmamalı. Kılığını kıyafetini düzmelisin; elbisenin ve kravatının rengini hiç değiştirme. Sen herkesin kılığından tanıması lâzım. Ha! Gözlerin sağlamda olsa, altın çerçeveli bir gözlük takman şrt!

Bunları her zaman kullanacak değilsin. Önemli bir vesika okuyacağın zaman cebinden çıkarır, burnunun üstüne yerleştirirsin. Elindeki kâğıt bu suretle kıymetlenmiş olur.

Bazan, Maşu kocasının söylediklerini karşısında şaşırır kalırdı.

— Üstad, bunları nereden öğrendin? diye sormaktan kendini alamazdı.

Öbürü gülümser,

— Bunların hepsini düşünerek buldum, azizim Maşu - Andre Lüsyen, derdi.

Bu sayın baylar söyledikleri şeyleri ayıplamadan, nasıl yaşadıklarını inceledim. Bütün bu bilgileri, hiç bir siyasî içtihada saplanmamak şartiyle, sen kendin de görüp, öğrenebilirdin.

— Ama, siyasî içtihatları inkâr edebilir miyiz?. Programlar...

— Dur birader!.. Seçim programları tıpkı tiyatro programlarına benzer. İdare, bunları değiştirmek, dilediğini oynatmak hakkını her zaman kendinde bulur. Bir kere adınım oraya atar; görürsün; ne şey olduğunu anlarsın... Nereden seçilebileceğini inceleme zamanı geldi.

— Sahi mi?

— Artık iyice piştin; öğrenecek bir şeyin kalmadı. Dün dosyaları inceledim, bir çok eksikleri yeni malûmatla tamamladım. Brötanyada bir münhal var ama, iş biraz çetin. Aftos hesabına yumrukla sopa ile onu temin eden bölgenin üçte ikisine sahip kart bir düşesin koynuna girmek lâzım. Yapabilir misin? Hiç zannetmem!.. Overnde de bir münhal var ama, seçilebilmek için it oğlu it olmak gerek. Geriye Sön kalıyor; bura millet vekili Cos ölüm halinde hasta. Yalnız, o kadar yalancı bir heriftir ki, ona hiç bir suretle güvenemem. Ölümü de, yerine getirmiyeceği sözlerinden biri olabilir. Maamafih, bence yine en iyisi Overn...

— Orada tanıdığım bir tek adam yok.

(Devamı var)

KADIN GEVEZE OLURSA

Erkek — Bir şey mi, söyledin karıcığım yoksa, sadece konuşuyor muydun?

İNSAN İSTİHSALİ REKORU!

Harp sona erdiği gündenberi bütün dünya milletlerinin istihsal yarışına giriştikleri cümlemizin malumu. Her kes, her geçen gün, her geçen hafta, her geçen ay, her geçen sene bir evvelkinden daha fazla mal elde etme sevdasında...

Eh! Devletler, milletler böyle işlere girişir de, fertler neden geri kalsın değil mi? netekim, Roma civarında Terni de oturan Gascioli isimli bir karı koca, bütün dünyayı saran bu ateşe kendilerini kaptırmışlar ve yıllık plânlar yaparak ver yansın etmişler!

İlk senenin bilânçosunu bir tek kız evlâtla kapamışlar. Ertesi sene bir ikiz dünyaya getirmişler. Üçüncü yıl ise bir dördüzleri olmuş. Son günlerde gelen haberlere göre, Gasciali ailesinin dördüzleri olmamış mı? Ne denir. Allah muaffakıyyet ihsan buyursun!

Yalnız bizi düşündüren bir nokta var: istihsali çoğaltmak için Amerikada Fordizm ve Taylarizm, Sovyetler Birliğinde Stekanovizm gibi usullere baş vurulur. Bu zamandan ve soydan kazanmak için aletlerin en münasip bir şekilde kullanılma sistemidir.

Acaba Gascioli ailesi de, Gasciolizm diye adlandıracağımız, bir usulün babasımıdır dersiniz?

Tavuk — Üzülme kocacığım kırıldıysa bir daha yumurtlarım.

«Fransız Karikatürü»

SİNEMA VASİYETİ...

Dünyada şekil şekil vasiyetname vardır. Köpeğine milyarlar bırakan milyardelardan tutun da, vârislerini muayyen zamanlarda göbek atmağa mecbur kılan antikalara kadar nelerde neler!..

Amerikalı mister Spiçler isimli bir adamcağızın pek garip bir merak varmış. Sinemaya gitmekten, saatlerce karanlıkta oturupta beyaz perdeyi seyredip nefret etmekle beraber film mevzularına bayılırmış. Her gece küçük kız kardeşini sinemaya yollar, dönüşünü saatlerce bekler, sonrada, geç vakitlere kadar seyrettiği filmin hikâyesini zevk içinde dinlermiş.

Geçenlerde br gün, hakkın rahmetine (Mristiyanlar için toprağı bol olsun demira, neyse..) kavuşan Mister Spiçley'in vasıyetnamesi açılmış. Herkese münasip niktarda servetinden bir parça ayıran hikâye meraklısı bu zat, kız kardeşine ayrıca-sinemada sarf etmek şartile-on beş bin dolar bırakmış. Artık, vasıyetiyerine getireceğim diye kızcağızın sinemadan çıkmasa gerek!

NUTUK SEVERMİSİNİZ?

Amerikalı bir general geçenlerde resmi bir ziyafte yanına tesadüfeden adamın bir Çinli olduğunu görür ve İngilizce bilmediğine hükmeder. Öyle olmakla beraber nezaket icabı sorar:

— Çorba severmisiniz?

Öbürü homurdanır, general de lakırdıyı keser.

Fakat yemek sonuna doğru Çinlinin ayağa kalkıp gayet fasih bir İngilizce ile nutuk vermeğe başladığını görünce şaşırır.

Bu adam Çin'in Londra elçisi Doktor Kov'dır ve Columbia üniversitesinden mezundur.

Nutkunun bitirip yerine oturunca Amerikalı generala sorar:

— Ya siz, nutuk sever misiniz?

HİKÂYE

Güle Güle Pandeliciğim !

Nakleden: T. Tuna

Kapalıçarşıda üç dükkân, Çarşambada konak yavrusu bir ev, Marpuççularda bir hanın yarı hissesini bırakarak öteki dünyaya göçen Hacı İlyas Efendi, gözleri arkada gitmemişti. Biricik oğlu Necip ile refikası Şazimend hanıma, ele güne muhtaç olmadan yaşayacakları kadar dünyalık bıraktığı için müterih idi.

Babasının ölümünde on sekiz yaşında olan bay Necip mektebi bitirinceye kadar bayan Şazimendin konu komşuya karşı medarı iftiharı olmuştur. Evden mektebe, mektepten eve, bir banliö treni intizamile gidip gelir, derslerini günü gününe hazırlar, kız babalarının bile gıptesini üzerine çekerdi.

Fakat, vaktaki mektebi bitirip de Şehameti tahsilât müdürlüğüne çerağ edildi, işler, sanki sihirbaz değneği değmiş gibi, birden alt üst oldu. Yeni kalem arkadaşlarından Aksaraylı Kemal ve Tatar Yusufla akşamcılığa başlamıştı.

Artık, geceleri eve araba ile zil zurna sarhoş geliyor, İhtiyar Şazimend hanımın yüreğini ağzına getiriyordu. Mahallede de alâka şiddetlenmeğe başlamıştı. Hacı İlyas Efendinin eski dostları, akrabadan ileri konu komşu Şazimend hanımı sıkıştırıyor, Necibi bir an evvel evlendirmesi için ısrar ediyorlardı.

Fakat, nedense kadıncağız sağlık verilen kızları her hangi bir bahane ile beğenmiyor, evine gelin almağa taraftar görünmüyordu.

Hoş, Necibin de evlenmeye pek niyeti yoktu; mahalle kahvesinde kendini kıstıran ihtiyarları hep savsaklamış, gönüllerini kırmadan ellerinden yakasını kurtarmıştı. Ana ile oğlun bu durumunu gören konu komşu da konuşmamağa karar vermişler, «ne halleri varsa görsünler!» deyip çıkmışlardı.

Artık, Necip, Aksaraylı Kemal, Tatar Yusuf sacayağı, Çarşıkapı, Kumkapı meyhanelerinden Beyoğlu gazinolarına, saz salonlarına nakli mekân etmişlerdi. Yiyorlar, içiyorlar, vur patlasın çal oynasın!... Necip eve on para masraf etmediği gibi maaşını tüketip metelik kalmadığı zamanlar anasından beş on kuruş da sızdırıyordu. Fakat, nede olsa damarlarındaki Hacı İlyas efendinin hesabını bile kanı kendini gösteriyor, ne surette olursa olsun aşırı gitmesini önlüyordu.

Yıllar bu minvel üzere geçti ve bay Necip kerahat kulubünde ellerinin titremesi iki tek atmadan kırmızı burunlu bir ayyaş olup çıktı.

Bu arada, gençlik icaplarından, bazı aşk maceraları da geçirmemiş değildi. Güzel Aspasyanın, sözde gizli evinde, çalışan Benli Düriye ye vurulmuş, aylarca dost yaşamışlardı; daha sonraları Randevucu Kâmilenin biricik sermayesi dilber Ermeni dudusu Mannikle de bir kaç haftalık bir hayat sürmüşlerdi. Fakat, hiçbir zaman devamlı aşka tutulmamış, gönül mes'elelerinde hükmünü kesesine geçirmeği tercih etmişti.

Şazimend hanımı Edirnekapıdaki ebedi istirahatgâhına bırakıpda geri dönerlerken, mahalle büyüklerinden iki ihtiyar koluna girmişler, bundan evvel bir kaç kere ileri sürdükleri teklifleri tekrarlamışlardı.

İşte o an bay Necibin kafasında bir şimşek çaktı! Bir hafta sonra kapıya dayanan altı araba konak avlusundan bir takım eşyalar götürürken alt kat camlarından birine şu levha asılmıştı: «Satılık hane!»

Bulgar çarşısında beş odalı yeni evine yerleşen bay Necip eski arkadaşlarile da bir az şeker renk olmuş gibiydi. Akşamları kalemden çıkarken onları atlatmağa çalışıyor, mümkün olduğu kadar tek başına içmek istiyordu. Son günlerde Aynalı çeşmede yeni bir meyhane keşfetmişti. Ağarmış posbıyıklı bir barbanın işlettiği bu yeraltı meyhanesinde otuzunda var yok, esmer, çıtı pıtı bir Rum dilberi hizmet ediyordu. Gedikli müşterilerle yaptığı kaba şakalardan, barba ile arada bir kopan çingarda savurduğu sunturlu küfürlerden, pek sağlam ayakkabı olmadığı belli idi. Fakat, ne olursa olsun matmazel Teodora, bay Necibin pek hoşuna gidiyordu.

Geceleri, içinde kimsecikler olmayan evine çekiliyor, keyif döndüğü zamanlar gözlerine bir türlü uyku girmiyor, dilber Teodora hayalinden bir türlü gitmiyordu.

Bir gün öğleden sonra, mümeyyiz bey Agâh'a rahatsızlığını bahane ederek izin aldı ve bir arabaya atladığı gibi kapağı Aynalı çeşmedeki meyhaneye attı.

İçerde hiç müşteri yoktu. Altı basamaklı merdivenin tepesinden sızan gün ışığının aydınlattığı biricik masada oturan Teodora Yunanistanda çıkan alacalı bulacalı renklerde bir mecmua okuyordu. Başını kaldırdı Necibi görünce,

— Oh beyimu, dedi, kafayı çekmeğe bu saatte mi başlayacaksin?

Bay Necip:

— Ne yapayım, matmazel Teodora, diye cevap verdi. Yalnızlık! İnsan ne yapacağını şaşırıyor. Bir şişe rakı getir, bir kadehde kendin için al.

Pişkin Rum kadını bir dakika içinde sofranın üzerini donattı; karşı karşıya geçtiler, «mozit!», «Yassu!», «şerefe!» diye çakıştırmağa başladılar.

Bay Necip üçüncü dubleyi de çektikten sonra ağzındaki baklayı çıkardı. Dünyadaki yalnızlığından, çektiği acılardan kendisine karşı duyduğu aşktan dem vurarak, Allahın emrile evlenme teklif etti.

Teodora neye uğradığını şaşırmıştı: bir gecelik pazarlıklara girmeğe alışmış olan genç kadın, bu yaşa kadar böyle bir vaziyet karşısında kalmamıştı. Ne yapacağını, ne diyeceğini bilmiyordu. İlk müşteriler gelmeğe başlayınca yerinden kalktı.

Bay Necip tam bir hafta öğle üstlerini meyhanede geçirdi ve kendine durmadan aynı şeyi tekrarladı Nihayet, adamın samimiyetini inanan Teodora, akşamları sokakta kalmamağı taahhüt etmek şartile, bay Neciple evlenmeğe razı oldu.

Artık dünyalar onundu. Tövbekâr olan karısı mükemmel bir aile kadını olmuş, ona çiçek gibi bakıyordu. Bay Necip akşamları kalemden çıkar çıkmaz evine koşuyor, soyunup dökünüp, karısıyle karşı karşıya, bir kaç kadeh parlatıyordu. Bazı akşamlar karısının, o civarda oturan amca zadesi Pandeli de onlara uğruyor, hoşça vakit geçiriyorlardı. Tam mânâsiyle mes'uttu!

Fakat kalemdeki arkadaşları ona karşı cephe almışlardı: her akşam tâtil saatinden önce, beraberce içme teklif ediyorlar, o reddedince kılıbıklığını yüzüne vuruyorlar, her söz ve hareketlerile karısının eski mesleğini imâ ediyorlardı.

Nihayet bu işkenceye dayanamamış, ağızlarını kapamak için, bir kaç saat beraber kalmağı kabul etmişti.

O gece, onun için katlanılmaz bir azap olmuştu. Eve nasıl gideceğini, Teodoraya ne diyeceğini düşünüp duruyordu.

Tramvaydan inipde Bulgar çarşısına çıkan yokuşa saptığı zaman aklına dâhiyane bir fikir geldi. Sokak kapısının önünde yüksek sesle,

— Güle güle Pandeliciğim! diye bağırdı. Bu gece beni baştan çıkardığını ablana söyleceğim!...

İçeri girdiği zaman, yatağında yatmakta olan Teodora ona bir şey söylememiş, amcasının oğlu ile bir gecelik gezmesini hoş görmüştü.

Ertesi sabah ilk işi, Pendelinin çalıştığı kunduracı dükkânına uğrayıp meseleyi anlatmak ve genç adamın sırdaşlığını sağlamak olan Bay Necibin içi rahatlamıştı.

Pandelinin baştan çıkarmaları gittikçe artmağa başlamıştı! Ayda bir derken, on beş güne, on beş günden haftaya düşmüştü.

Bir gece gene her seferki gibi, bir öksürükle gırtlağını temizleyen bay Necip

— Güle güle, Pandiliciğim! demeğe kalmadan «gır!» diye pencere sürüldü ve Teodora başını uzatarak,

— Eşek gibi orada ne zırlıyorsun! diye bağırdı. Pandeli akşamdanberi koynumda yatıyor!...

NİKBİNLİK!

Kadın — (Gürültü patırdı eğlenen misafirlere) Bakınız, ev sahibi geldi. Galiba gıcırdayan kapıyı yağlayacak!

«Amerikan Karikatürü»

RİTA'NIN AHIRLARI!

Yeni prenses Rita Ali Han, jokeylerinin formasını kendisi seçmiştir: kırmızı kasket. yeşil kollu kırmızı kazak. Şimdiye kadar koşu atları sahibi olarak tamamen Madam Voltera'dan başka İngilterede Dorothy Paget ve Amerikada Elizabeth Arden vardır.

Rita. kocasının koşu atlarıla bizzat meşgul olmağa başlamış ve bu işe çok merak sarmıştır. Eski film yıldızının koşu atı işinden milyonlar kazanması mümkündür.

Meselâ Elizabeth Arden'in ahırları Amerikanın en büyüğüdür; 1946 yılında 180 milyon franklık mükâfat kazandı. 1947 de 300 milyon frank değerinde at satın alınmıştı.

Bilindiği gibi bu kadın tuvalet kremleri müesseselerile şöhret ve servet yapmıştır; 78 yabancı memlekette imalâthaneleri vardır.

ISSIZ ADADA

Kadın — (Kocasına) Neşelen biraz canım. Eğer gemi batarken ben boğulsaydım şimdi halin ne olurdu?

«Amerikan Karikatürü»

KONUŞMA

Lâstik ve Plâstik Bahsinde Hatıralar

Bu kelime dilimize nereden geçmiştir?

Bazı lûgat kitaplarının yazdığı gibi fransızca lâstikli demek olan «elastik» den ziyade kauçuk mânasına frenklerin avam lisanında yer etmiş «gomme elâstik»yani «esniyen zamk» sözünden kısaltılarak alındığı anlaşılmaktadır. Bugün, yeni türkçede, lâstik maddesi dışında eğilip bükülen şeylere, fransızca «élastique» karşılığı olarak «esnek» sıfatını bulduk ki gerçekten kusursuzdur.

«Lâstik» kelimesine analık eden öz söz eski grekçe «iten, itici» anlamının «elastikos» dur. Kauçuk ağacından çıkan ve lâstik yapmıya yarıyan maddeye de «lateks» denilir.

Peki, «Kauçuk» hangi dilde dir? Hintcedir; doğru telâffuzu «Kaşüşü» imiş!

★

İlk defa lâstiği nereden gördüm, nereden öğrendim?

İnek sütüyle büyütüldüğüm için şüphesiz emzik başından olmalı amma bunu hiç de hatırlıyamıyorum!

Bakınız bir mesele daha çıktı: Memleketimizde kauçuktan emzik memeleri hangi tarihte kullanılmıya başlanmıştır? Ve benim doğduğum sıralarda var mıydı?

İkinci mesele: Pek eski zamanlardanberi hayvan sütile insan yavrusu büyütüldüğünü bildiğimize göre kauçuğun keşfinden önce büyük ninelerimiz emziklerin ağızlarına ne koyarlardı?

Birinci sorgunun cevabını doğru olarak verecek kaynaklar elde yok. İkincisini ise birkaç eser karıştırarak bulabiliriz: Eski emzikler ibrik şeklindeydi; yavru sütünü, bu ibriğin uzun boynundaki ağzına açılmış ufacıcık delikten içerdi; fakat, herhalde tabii veya lâstik memedeki zevki alamazdı.

1740 yılında Avrupaya sokulan kauçuk seksen sene kadar hiçbir işe yaramadıktan sonra ancak 1820 tarihlerinde İngilterede, eskiden gamsele dediğimiz muşamba ve yağmurluk yapımında kullanılmıya başladı. Çekince genişleyip bırakınca daralan kumaşların icadı bunun arkasından gelmiştir. İşte ben ilk lâstiği öyle bir kumaşta, fotin kenarlarına konan bir cins esnek bezde gördüm.

★

Fotin tahaf bir ayakkabıydı: önünde ve arkasında parmak sokup çekmek için renkli ve enli şeritten birer kulpu, yanlarında da giyip çıkarmasını kolaylaştırmak için lâstikli kumaş eklenmiş iki parçası vardı. Bu parçalar bağ, kopça, toka veya düğmenin yerini tutardı. Daha rahat mıydı? Evet... Ayağının bağ tarafını ağız yerine getirip kulplarından çektin mi küçük bir hava tazyiki yapıp «pof!» diye giriverirdi. Pratikti, fakat daima dik vaziyette duran tavşan kulaklariyle çok komikti: ayrıca kauçuk kumaş yapımı henüz ileri götürülememiş olduğundan biraz kullanınca bu kumaş yarılır ve ötesinden berisinden incecik lâstik sicimler fırlardı.

Biz - yani çocuklar - bunları gizlice büyüklerimizin fotinlerinden aşırırdık. Nasıl? Başlarından yakalar, tereyağından kıl çeker gibi çıkarırdık; sonra bir ucunu dişlerimizin arasına sıkış tırır, öbür ucunu sol elimizin parmaklariyle gerer, sağ elimizin parmaklariyle de üzerine vururduk... Tın tın öterdi! Lâkin parmağını sıkı tutamazsan lâstik hızla gelir, dudağına çarpar, yarardı; şayet uç, o taraftan değil de dişinden kurtulursa parmağa vuracağı için acısı ve zararı hafif geçerdi.

Biraz büyüyünce fotin lâstiklerinden musiki âleti de yapardık: El kadar bir tahta parçasının yan taraflarını çakı ile incecik yarar, lâstik telleri buralardan tutturur, iki baştan, yine bir tahta çubukla yükseltir, bir cins kanun şekline sokar ve tırnaklarımızla çalardık. Saydığım sebepler ledir ki, fotinlerin çocuk şerrinden korumak lâzımgelirdi!

Hatırladığım ikinci lâstik bir oyuncak üzerindeydi. Bu, bir köpeğe takılmış, kauçuktan ince bir boru idi; borunun ucunda da yine kauçuktan bir top vardı; topu sıkınca köpeğin karnına hava dolar, o tesirle oyuncak yerinden sıçrayarak atlaya atlaya yürürdü.

Nedense el ve dıvar şırıngası lâstiklerini, bilmekle beraber, pek iyi hatırlıyamıyorum. Fakat öyle sanıyorum ki, benim çocukluğumda bunlar yeni yeni görünmiye başlamıştı; şimdiki gibi her evde bulunan âletlerden değildi.

İstanbul lâstiğe ayakkabı üzerine nemden ve çamurdan korunmak için takılan kaloş veya, galoşlarla alıştı. Onlara sadece, kısaca «lâstik» derdik. Makbul olanları çifte çekiç markalı Rus lâstikleriydi.

Daha sonraları piyasaya, üzerleri apaklı Amerikan lâstikleri geldi. Astarları kahverenginde olan bu yeni çeşitler pek hoşa gitti ammadayanıksızları yüzünden halka umulmadık bir masraf kapısı açtılar.

Ötekiler iki kışı çıkarırlarken kapaklıları bir mevsime bile göğüs geremiyorlardı. Bir çift lâstiğin bir çeyrek liraya, yani şimdiki altın piyasasiyle sekiz, dokuz liraya alındığını hesap edersek yalnız o yüzden İstanbul halkının her sene ecnebi memleketlere yüz binlerce altın döktüğünü anlarsınız.

Bu para ile şehir çamurdan kurtarılabilirdi.

— Şu kız ne haltederse etsin vız gelir; her gün mektup olmasa!»
«Fransız Karikatürü»

Yeni Neşriyat:

A İ L E

Memleketimizin en kaliteli kültür, san'at ve ev dergisi olan «Aile» nin yaz sayısı da Falih Rıfkı Atay, Abdulhak Şinasi, Ahmet Hamdi Tanpınar, Vedat Nedim Tör, Şevket Rado, Fazıl Hüsnü, Nahit Sırrı, Sabahattin Kudret; Şükrü Enis Regü, Nilla Cook, Selma Emiroğlu gibi tanınmış imzaların şiir, hikâye; fikir yazıları, karikatür, gravür; fotoğraflar; moda ve elişleri sahifelerile çıkmıştır.

Bu güzel ev dergisini bütün sanat seven ailelere sağlık veririz.

MOLLA BEY

(Baş tarafı 5 inci sayfada)

Anadolukavağına, Ceneviz kalesinin hizalarına, daha ötelere gitmekten; oradan Rumeli kavağına, hattâ Büyük limana doğru baş vurup akıntıyı tutmaktan başka çare yok.

Ortalık zifiri karanlık. Huriye ile Dürnev alabora olmak, denizde boğulmak korkusundan tir tir titriyorlar; sağ salim karaya ayak basmak için adaklar, kurbanlar adıyorlardı. Ataullah Efendi de sıfırı tüketmişti hani...

Anadolukavağı camii minaresinde yatsı ezanı okunuyordu.

Nihayet Rumeli yakasına, Yenimahalle önüne varabildiler. Artık tehlike savulmuş, Sarıyerden Büyükdere koyuna, mahalli maksuda varmak kolaylaşmıştı.

Piyasa boyunda rıhtımın yakınından geçiyorlar, kıyıdaki (Bosfor palas) otelinin lüks lâmbaları her tarafı aydınlatıyordu.

Aşağıdan bir sandal yaklaşmada. İçindekiler İdris Molla ile Antuan değil mi?

Kanbur Bayram Beykoza geçebilmek için Sarıyer burnundan karşıya kıvrılacakmış.

Mollayı görür görmez, Huriye çığlığı bastı:

— Enişte bey, siz misiniz?

Cananla orada rastlayacağını hatır ve hayaline getirmeyen eniştesi sevincinden çılgınan:

— Vay Huriciğim!. Nereden çıktınız böyle?

— Emirgâna geliyorduk. Aman yarabbi neler de neler atlattık; ne siz sorun, ne biz söyliyelim. Hasılı ölümlerden kurtulduk; hele çok şükür selâmete çıktık şimdi!

— Kapat o yaprakları; bir varmış bir yokmuş!.

Mollada hiddet şiddet ne gezer, handiyse neş'esinden şıkır şıkır oynayacak:

— Atlayın bizim sandala, yalıya beraber dönelim...

Ardından sordu:

— Kayıkçıya para verdiniz mi?

— Hayır!

Kara yağız imamın kucağına mecidiyeyi fırlattı:

— Al hakkını hemşerim... Az mı? Al bir tane daha...

Bir mecidiye daha attı:

— Haydi uğurlar ola!...

Tepeden inmeye uğrayan hevesi kursağında kalan imamın sanki dili tutulmuş.

Çifte kumrular Bayramın sandalına bindiler. İdris Molla kumandada:

— Sinyor, geç Kamburun arkasına. Sen hanım abla Hurinin soluna yerleş; ben sağına oturacağım..

Dürnevin kulağına eğildi:

— Düşün taşın, evdekilere münasip bir kıtır atarsın!

Usulcacık Huriyeye fısladı:

— Yarından tezi yok, Kadıköyünde ev ara cancağazım. Aylığı yıllığı, döşemesi, dayaması, bütün masrafı yiyecek içecek hepsi benden. Haftada iki gece düşerim oraya; muhabbetimize, keyfimize bakarız, doya doya felekten kâm alırız Huriciğim...

SON

POLİTİKACININ VERDİĞİ SÖZ

Léon Berard maarif nazırı iken dostlarından meşhur pi... yes muharriri Robert de Fle... yanına geldi.

— Bana, dedi, İki muharrire bu sene nişan vereceğini vadetmiştin. Lista çıktı. Yalnız birinin ismi var. Öldü mü ya?

Nazır gülümsedi:

— Çok insafsızsın... Karşındakinin bir politika adamı olduğunu unutuyorsun. Verdiği sözün yarısını tutan bir politikacı? Daha ne istiyorsun?

ANAHTARINI İÇMİŞ!

Çok içmişti, sendeliyordu. Arkadaşları onu oteline kadar getirdiler, gittiler. Fakat odasının kapısını açamıyordu. Ne... den sonra bir garson göründü. Ona dedi ki:

— Yahu! Bu anahtar kilidi açmıyor.

— Elbette açmaz. Siz anahtar diye Havana sigaranızla aç... mağa uğraşıyorsunuz.

Sarhoş irkildi:

— Eyvah, dedi, sigara diye anahtarımı içmişim, öyleyse!

ÜÇ DEFASI

Kadın bir erkeğin adını gün... de iki kere telâffuz eder, henüz kararını vermemiş demektir. Fakat üç kere söylerse... mesele bitmiştir.

Yeni Tefrikamız

Bu sayımızda sona eren (Molla Beyin Baldızı) romanından sonra gene güzide muharrir

SERMET MUHTAR ALUS

tarafından yazılmış bir büyük hikâyenin tefrikasına

GELECEK NÜSHAMIZDA

başlıyoruz. Pek zevkle okunacağı şüphe götürmeyen bu eserin ismi

47 SENE EVVEL

BİR 19 MAYIS GECESİ

dir. Muharririn her eseri gibi bu hikâye de eski hayatı tam mânasile canlandırmaktadır.

GÜNEŞİ SATIN ALANLAR!..

Şu dolandırıcılar yaman adamlardır, doğrusu!... Adamın ağzından girer, burnundan çıkar ve bir hamlede kündeye getirirler ki, deme gitsin... Ama diyeceksiniz ki, insan gözünü açmalı, bu hin oğlu hinlerin şerrinden yakasını kurtarmalı!.. Eh, bu söz pek yabana atılmazsa da, üstesinden gelmek her baba yiğitin kârı değildir...

Evet efendim, doğrusu şu dolandırıcılar pek yaman adamlardır. Güzel konuşmasını bilirler; tatlı tatlı anlatarak sizi mantara bastırırlar... Birer ruhiyat âlimidirler; sizin iç âleminize nüfuz ederek zaif taraflarınızı yakalar, pohpohlıya, «Hoppala beyim! Cuppala paşam!» diye diye sizi gevşetir, ne olduğunuzu farketmeden yere vururlar. Dolandırıcılığın ilk ve baş şartlarından biri de günlük hâdiseleri tâkip etmek, dünyada neler olup bittiğini gözden kaçırmamaktır.

Netekim, geçenlerde Amerikanın Baltımon şehrinde şahane denilebilecek bir dolandırıcılık vakası olmuş.

Şehrin en zengini olan Mister Nelson'u gayetle şık giyinmiş iki kişi ziyaret eder. Kendilerinin yüksek mühendis olduklarını ve çok mühim bir icatları olduğunu ve ihtira beratını da almış olduklarını söylerler. Anlattıklarına göre, güneşin hararetini toplayacak ve bunu bir kuvvet kaynağı olarak kullanacaklardır.

Adamlardan biri, bu usulün daha şimdiden pek basit bir şekilde Sovyetler Birliğinde kullanıldığını ileri sürer ve sözünü isbat için, bu haberi veren bir yığın Amerikan gazetesi gösterir.

Mister Nelson gazetelere göz gezdirince işin ciddiyetine inanır ve adamlarla pazarlığa girişir. İki yüksek mühendis çantalarından altları resmî mühürlerle tasdik edilmiş bir yığın proje çıkarırlar ve vur aşağı tut yukarı altmış bin dolarda uyuşurlar!..

Bütün Amerika kıtası üzerinde parlayan güneşi satın alan Mister Nelson, bütün kömür şirketlerini ve petrol kumpanyalarının top attırmak üzere faaliyete girişeceği sırada şapa oturduğunu anlar. Çünkü, hâvadis kıtlığında işkembeden atılmış, Rusyadaki güneş ışığı fabrikaları haberini okuyan iki açık göz bir takım ipe sapa gelmez resimler yapmışlar ve altını sahte mühür ve imzalarla doldurmuşlarmış. İşin garibi, attıkları bu oltaya Mister Nelson'un zahmetsizce takılıp, altmış bin doları tıkır tıkır sayması!...

Ne diyelim Allah bu korkunç mahlûkların şerrinden cümlemizi masûn kıla!..

Aşka dair

★ Bir erkek kalbinin derinliğinde gizli bir mabed vardır; oraya bir tek kadın girer. Fakat mabedin etrafındaki sayısız hücreler nadiren boş kalırlar.

Sefere çıkış

★ Evlenmek bir limana giriş değildir... sefere çıkıştır.

Uzun zaman

★ Bir görüşte aşık olmak suretile evleniş, kısa bir hikâyeyi uzun bir zamana çevirir.

Kayma - Yüzme

— Oğlunuz nerede?

— Pek iyi bilmiyorum. Eğer onun dediği gibi buz tabakası kalın ise kayıyordur; yok, benim tahminim gibi ince ise şimdi yüzüyordur!

Ayı postu

Bir avcı, ziyaretine gelen dostuna yerdeki ayı postunu gösterdi:

— Alaska'da vurdum. Ya o beni yere serecekti. Ya ben onu Arkadaşı baktı, baktı, sonra dedi ki:

— İyi ki ayı serilmiş... doğrusu halı olarak yere daha yakışıyor!

Arılar nasıl konuşur?

Avusturyalı doktor Von Frisch'in tetkiklerine göre arılar dansederek, daha doğrusu fırıl fırıl dönerek birbirilerile konuşurlar.

Meselâ, bir arı iyi bir çiçekli saha keşfederse kovana döner ve süratle dönmeğe başlar. Öbür arılar onun dönüşüne bakarak ve dönüşlerini sayarak çiçekli yerin ne kadar uzakta ve ne tarafta olduğunu gayet mükemmel anlarlar, derhal bu sahaya koşarlar.

T. GARANTI BANKASI'nın

1949 İkramiye keşidelerine iştirâk ediniz.

12 ayda 12 çekiliş

Senede:

1465 Adet para ikramiyesi.
3000
1500
1000 Liralık büyük ikramiyeler.
200,000 Liralık GARANTİ APARTIMANININ 2 dairesi
2 Kıymetli Arsa (İstanbul ve İzmir'de)
2 Lüks otomobil.
396 adet ÇOCUK DOĞUM GÜNÜ Hediyeleri.
100 Liralık bir hesapla bütün çekilişlere ve 25 lira ile
1-13 Yaş arası çocuk hesapları keşidesine girersiniz
Her 100 Lira için ayrı bir kur'a numarası verilir.
Hesapların keşide gününe kadar düşürülmemesi şarttır.

Okul tasarruflariyle diğer para biriktiren müesseseler mevduatına en müsait faiz verilir ve bütün ikramiyelere iştirâk ettirilir.

Tafsilât gişelerimizde...

RİTA ADABI MUAŞERET DERSİ ALIYOR!...

Sinema perdesi garip bir âlemdir. Rüyalarımızı dolduran şuh dilber artistleri bir gün aile kadını, ertesi gün bar kadını, üç gün sonra da kibar ve asil bir prenses olarak seyrederiz.

Fakat, şimdi anlıyoruz ki, bu büyük artistler, sanat kudretleri ne kadar büyük olursa olsun; temsil ettikleri rolde bir aksaklık oluyormuş.

Meselâ, Ali Hanla evlenmekle prenses mertebesine yükselen bayan Rita Hayvort bu sıfatı bihakkın taşıyabilmek için âdabı muaşeret dersi almaktaymış.

Eski bir Gürcü prensi olan Gregori Eristof'u kendisine koca tâin etmişler. Rita Hayvort, hakikî bir asil gibi, selâm vermesini, gerdan kırmasını diz çökmesini, hatır sormasını öğrendikten sonra İngiltere hükümdarına takdim edilecekmiş.

BU VAZOYU BEĞENMİŞ

Aklından zoru vardır; fakat zararsız olduğundan ortada dolaşmasına kimse ses çıkarmazdı.

Geçenlerde İstiklâl caddesinde dolaşırken bir züccaciyeci dükkânına girdi ve vazoları görmek istedi.

Tezgâhtar ne gösterdi ise beğenmedi; tam kapıdan çıkacağı sırada, raflardan birine baş aşağı oturtulmuş bir vazo gözüne ilişti.

— Hah. tamam! diye bağırdı. Aradığım işte buydu. Ağzı ötekiler gibi açık değil.

Eline alıpta baş aşağı çevir ipte ağzını görünce yüzü büsbütün güldü.

— Aman ne güzel, dedi, hem de dibi yok!..

—«o»—

RUH VE SES

Güzel bir ağızdan çıkan bed bir ses ruhun çehreye uymadığını gösterir.

DELİCE BİR BAHİS

Şimdiye kadar pek garip bahisler tutulduğunu ve akla gelmedik iddialar uğrunda nice zahmetlere katlanıldığını biliriz. Bu defa da şunu öğreniyoruz:

Don Haynes isminde, Amerikalı bir otomobil fabrikası sahibi tam bir sene otomobilinin içine kapanıp dışarıya çıkmadan yaşamak bahsine girmiştir. 9 Şubat tarihinden beri arabasında kapalıdır.

Daha tuhafı şusur ki Don Haynes yeni doğan kız çocuğunu görmek için doğum evinin üst katındaki odaya otomobilini asansöre koyarak çıkmış ve tekrar inmiştir. Bahsi kazanırsa 25 bin dolar alacaktır!

YANLIŞLIKLAR SERİSİ

Bir banka idaresi, yeni bir bankanın açılması münasebeile ören günü bir çiçek buketi gönderilmesini bir çiçekci mağazasına sipariş eder.

Fakat bir yanlışlık neticesi çiçeğe konan kartta şu yazının bulunduğu görülür: «Samimi taziyetler»

Asıl feci olan cihet başkadır. Çiçekçi gene hata etmiş, bir ölüm arabasına yolladığı karta, öteki demette bulunması lâzım gelen cümleyi yazmıştır: «Yeni yurdunuz uğurlu kademli olsun, tebrikler.»

TÜRK TiCARET BANKASI

Tesis Tarihi - 1914

Gişelerinde En Az
100 Liralık Hesap Açana
Bir Yıl İçinde

75.000 Liralık

İkramiye Dağıtmaktadır.

Çekiliş Tarihi:
10 Kasım

Menfaatinizi korumak istiyorsanız
AYDEDE
ye ilân veriniz çünkü:
AYDEDE
de çıkan ilânların ömrü bir günlük değildir.

AYDEDE

SIYASİ HOŞSOHBET GAZETE

ABONE ŞARTLARI

6 Aylık	Memleket içi	6 Lira
»	Memleket dışı	11 »
1 Senelik	Memleket içi	11 »
»	Memleket dışı	21 »

NİKÂHIN TEK ŞAHİDİ...

Şu dünya garabetler mecmaıdır vesselâm!... Öyle hâdiseler bir araya gelir ki, en şeytan düşünceli bir rejisör bile bunları düşünmekte âciz duyar.

Geçenlerde Amerikada Spiringfild şehrinde gayetle garip bir nikâh merasimi yapılmış. Birbirlerini görmeden, deli gibi seven iki âma evlenmeğe karar vermişler. Bu işte, dostları da ön ayak olmuş; ve şahit olacaklarını da vâdetmişler. İşin garip tarafı, bu dostlar da âmâ imişler.

Nihayet, hazırlıklar yapılmış ve cümbür cemaat kiliseye gidilmiş. Sanki, üstat bir vodvil muharriri tarafından düşünülmüş gibi, gelin - güvey ve şahitlerden başka, dinî merasimi icra edecek olan papaz da âmâ değilmimiş!.. Tesadüfler bu kadarla da kalmamış; dinî törenden sonra ciganında zifaf marşını çalan çalgıcı da iki gözü âmâ bir âlilmiş... Bu merasimin tek açık göz şahidi ise, hiçbir fikir beyan edemiyecek bir durumda imiş. Çünkü bu, Tom isimli, kıvır kıvır tüylü bir köpekmiş..

TURSİL

Oksijenli sabun tozunu ısrarla isteyiniz.

TURYAĞ MAMULÂTI

T. C.
ZİRAAT BANKASI
1949 ikramiye tutarını
300.000 liraya
yükseltmiştir.
4 Çekilişin her birinde
25.000
10.000.
5.000, liralık

İkramiyelerden başka 1000 lira ile 50 lira arasında 458 muhtelif ikramiye vardır. Şansınız yar dım ederse istediğiniz yerde, istediğiniz EVİ, ARSAYI, TARLAYI, EŞYAYI alabilirsiniz.

ÇEKİLİŞLER:
28 Şubat - 30 Mayıs
31 Ağustos - 30 Aralık

İkramiyelerden faydalanmak için keşide yapılacak ayın üçüne kadar vadesiz tasarruf hesabında 100 lirası bulunmak ve bu miktarı çekiliş tarihine kadar devamlı şekilde muhafaza etmek kâfidir. Aynı müddet zarfında hesaplarında 100 liradan fazla bir bakiyeyi muhafaza edenler her 500 lira için ayrı bir kur'a numarası alırlar.

ÜLSER MİKROBU, KADIN!...

Şu erkeklerin başına ne gelirse, hep kadın denilen mahlukun yüzünden gelir. Âdem babamız, bu uzun saçlı şeytanın yüzünden, endişesiz, pür sıfa yaşadığı cennetten koğulup, dünya gailelerine dalmamışmıdır? Hatun yüzünden istikbalini feda eden, son meteliğine kadar har vurup harman savuran, şerefinden, namusundan olan azmıdır?

Elbette ki bu satırları okurkan, kiminizin gözleri önüne mâzi gelecek, kiminiz hâlen içinde bulunduğumuz durumu hatırlıyacak diş gıcırdatacaksınız. Amma, ne mümkün bu ifritlerin ellerinden yakayı kurtarmak!.

Fakat, erkeklerin bu mahluklar yüzünden başlarına gelen belâlar bu kadarla kalmıyormuş, İngiliz tıp bilginlerinin iddialarına göre, ülserin müsebbibi kadınlarmış... Bu güzel, şirin varlıkar tatlı tatlı öpüşürken bir usare neşrediyor ve erkek midelerinde korkunç çıbanların çıkmasına sebep oluyorlarmış..

Bir aralık bir puse, «oh!» lı «oh»lu vecâlara yol açtığına göre, bunu önlemek için öpüşmemekten başka çare yok değil mi? Fakat, bu fedakârlığa katlanacak kaç babayiğit çıkar dersiniz? Atın ölümü arpadan olsun!..

MALI KIYMETLİ İMİŞ!..

Çok lâubali bir adamdır. Ticaret bakanlığında bir iş takip etmek üzere Ankaraya gidiyordu. Kolunu sallıya sallıya yataklı vagona girdi. Kompartman komşusu ile selâmlaştıktan sonra,

— Aceleye geldi, dedi, yanıma bir şey alamadım. okuyacak bir şeyiniz var mı?

Kibar ve sessiz bir adam olan diğer yolcu elindeki Aydedeyi göstererek,

— Bundan başka bir şey yok! diye cevap verdi.

Pişkin dostumuz

— Aman Aydedeye de bayılırım! diyerek gazeteyi elinden aldı.

Akşam yemekten sonra yatma zamanı gelince, bizim ahbap,

— Bak başıma geleni gördün mü! diye sızlanmağa başladı. Dünyada pijamasız yatamam, derhal hastalanırım.

— Bu gecelik benim kini giyin, dedi ve yatağına dongömlek girdi.

Ertesi sabah yol arkadaşının sabunu ile yüzünü gözünü yıkayan lâubali zat,

— Diş fırçanızı verir misiniz!.. diyince yol arkadaşı dayanamadı ve

— Aman azizim, bir tek fırçam var! diye itiraz etti. Pişkin dostumuz karşısındakini şöyle küçümser bir bakışla süzerek,

— Amma da malın kıymetli imiş be!.. diye feryat etti.

ASIL SEBEB

Kadın — Daima annemi çekiştirme, düşünki o olmasaydı ben de olmazdım, o zamanda evlenemezdik.

Erkek — Zaten onu en fazla bu sebepten sevmiyorum ya!

TAVSİYE

Doktor — Eğer günde yarım saat yürümezseniz ölür sünüz. Mesleğiniz nedir?

Hasta — Postacı.

KOCANIN TARİFİ

Konferansçı şöyle diyordu:

«— Hata ettiğini anlayınca ısrardan vazgeçen bir adam akıllıdır: fakat haklı olduğunu bildiği halde fikrinden cayan adam...»

Dinleyicilerden biri sözü tamamladı:

«— ... Bir kocadır!»

HIRSIZDAN DERS

Bay (C...) komiserin karşısına dikildi ve

— Efendim, dedi, dün gece soyulan evin sahibi benim.

Komiser ellerini uğuşturarak.

— Hırsızı tuttuk bayim!.. diye cevap verdi.

— Ben de onun için geldim; bu adamla bir az hususi konuşmak istiyorum.

Komiser hayret etti:

— Allah, allah!.. Evinizi soyan adamla gizli ne konuşursunuz?.. Hem bu nizamata aykırıdır...

Bay (C...).

— Bay komiser, dedi, bu adamdan, nasıl edipte karıma duyurmadan eve girdiğini öğreneceğim!..

ŞÜKREDİN Kİ...

Bayan (Ş...) Ankaranın en şımamarık mahlûklarından biridir. Son zamanlarda, doğum günü dolayısile, kendisine hediye edilen bir köpek yavrusu her şeyini teşkil ediyor. Artık kocası, ikinci değil, belki de elli ikinci plâna atılmış durumda...

Bayan (Ş...) geçen hafta içinde, İstanbuldaki bir arkadaşından düğün dâveti aldı. Biricik dostunun bu en mesut gününde bulunması şartı âzâm!.. Fakat, yaz günleri Ankaradan İstanbula müthiş bir akın baş gösterdiğinden ve uçakta yer bulmak, ne de yataklı da yatak kapatmak imkânı yoktur...

Bayan (Ş...) bütün şımarıklığına, züppeliğine rağmen yataksız yolculuk etmek zorunda kaldı. Tren Polatlıyı geçtikten sonra, kompartman arkadaşları uyumağa çalışıyorlardı. Fakat ne mümkün!.. Köpeğini bir an bile kucağından bırakmayan bayan (Ş...) durmadan hayvancıkla konuşmada...

Bir aralık,

— Ah! dedi. Ne olurdu, senin de dilin olsaydı da benimle konuşabilseydin!..

Yan tarafında oturan bir yolcu gözlerini aralıyarak (Ş...) ye döndü,

— Aman bayan! dedi. Köpeğinizde sizin kadar konuşsaydı, ağız açmak fırsatını bulamazdınız!...

SÜS SERGİSİ

İsvicrenin Etnografya müzesinde bir (Süs sergisi) açılmıştır. Bu sergida bütün milletlerin ve hatta vahşi kabilelerin kadınları tarafından kullanılan süs eşyası teşhir olunmaktadır.

Seyircileri asıl hayrete düşüren nokta kabile halkının ellerine geçen nebat, hayvan, maden her şeyden nasıl faydalanarak bunları ziynet eşyası şekline sokmakta gösterdikleri hünerdir.

Bilhassa Cenub Amerika ve Afrikada yapılanlar pek güzeldir. Fakat Pasifik adalarında çok makbul olan bazı tezyinatı bizim takmamız ihtimali azdır. Mesela süslü püslü hale sokulmuş insan kabatası gibi!

Tarihcilere göre kadınların ilk süsü-gerdanlık küpe, bilezik, yüzük ve sairden önce-boyanmak olmuştur!

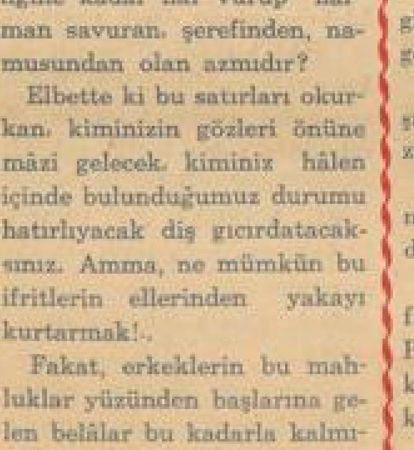

HANIMELİ

Türkiyenin en güzel kadın gazetesidir, her kadının mutlaka her zaman alması şarttır.

Sahibi: F. KARAY
Yazı işlerini fiilen idare eden:
M. Nevzat Yiğit
İdare yeri: Cağaloğlu Türbedar Sokak No: 18 — İstanbul
Dizildiği ve basıldığı yer:
Dr. Nuri AKÇA Matbaası